

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ24/2021

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 8^η Απριλίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι ένα (2021) ημέρα Πέμπτη και ώρα 11.00 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής και Αρχή) σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Προεδρεύων: Μιχαήλ Εκατομμάτης, Αναπληρωτής Πρόεδρος

Αντιπρόεδρος: Αδάμ Καραγλάνης

Μέλη: Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Μαρία Στυλιανίδη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Ερωφύλη Χριστοβασίλη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, Π.Ε. Διοικητικού – Οικονομικού

Εισηγητής: Ευάγγελος Ιατρού, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ειδικότητας διπλωματούχων μηχανικών (Αυτοτελές Γραφείο Θεσσαλονίκης)

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν, μέσω τηλεδιάσκεψης, ο εισηγητής Ε. Ιατρού, η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Ελέγχου Μ.Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου Μ. Σιδέρη, οι οποίοι αποδεσμεύτηκαν πριν από την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, για την προσφυγή του Υπουργείου Εσωτερικών σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης προκειμένου για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών προγραμματισμού λογισμικού εφαρμογών για την επέκταση – υποστήριξη του πληροφοριακού συστήματος Μητρώου Πολιτών, εκτιμώμενης αξίας 400.000€ χωρίς ΦΠΑ, με προβλεπόμενη χρονική διάρκεια σύμβασης 12 μηνών από την υπογραφή της, κατ' επίκληση των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' του ν. 4412/2016 (απουσία ανταγωνισμού επί τη βάση της ύπαρξης τεχνικών λόγων).

Με το με α.π. 12930/21.2.2021 (α.π. εισερχομένου Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1160/23.02.2021) έγγραφο της Υπηρεσιακής Γραμματέως του Υπουργείου Εσωτερικών με το συνημμένο σε αυτό φάκελο, όπως αυτός συμπληρώθηκε και διευκρινίσθηκε με το από 4.3.2021 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1408/4.3.2021) μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του Τμήματος Προμηθειών της Διεύθυνσης Προμηθειών και Υποδομών και με το από 18.3.2021 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1671/18.3.2021) μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του ίδιου ως άνω Υπουργείου, το εν λόγω Υπουργείο αιτήθηκε την παροχή της σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής και Αρχή), σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών προγραμματισμού λογισμικού εφαρμογών για την επέκταση – υποστήριξη του πληροφοριακού συστήματος Μητρώου Πολιτών, εκτιμώμενης αξίας 400.000€ χωρίς ΦΠΑ, με προβλεπόμενη χρονική διάρκεια σύμβασης 12 μηνών από την υπογραφή της, κατά ρητή επίκληση των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' του ν. 4412/2016 (απουσία ανταγωνισμού επί τη βάση της ύπαρξης τεχνικών λόγων μοναδικότητας του προτεινόμενου παρόχου).

I. Ιστορικό - πραγματικά περιστατικά

Από το φάκελο της υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Στο με α.π. 12930/21.2.2021 εξεταζόμενο αίτημα αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“ΙΣΤΟΡΙΚΟ:

1. Το έργο «Πληροφοριακό Σύστημα Μητρώου Πολιτών», χρηματοδοτήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση», στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και από εθνικούς πόρους.

2. Για το έργο «Πληροφοριακό Σύστημα Μητρώου Πολιτών» προκηρύχθηκε από την «Κοινωνία Της Πληροφορίας Α.Ε.» (ΚτΠ Α.Ε.) ανοιχτός διεθνής διαγωνισμός με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, με αρ. πρωτ. ΚτΠ Α.Ε. **διακήρυξης 11561/12-12-2011**, (βλ. συνημμένο 1) προϋπολογισμού 5.035.000,00 € συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, με δικαίωμα προαίρεσης 15% του προϋπολογισμού (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) όσον αφορά στο φυσικό αντικείμενο και 40% του προϋπολογισμού (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) όσον αφορά υπηρεσίες συντήρησης. Ο συνολικός προϋπολογισμός συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης ανήλθε στο ποσό των 7.804.250,00 € συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.

3. Το ως άνω έργο προκηρύχτηκε ως δημόσια σύμβαση υπηρεσιών, Κατηγορία Υπηρεσιών 07 υπηρεσίες πληροφορικής και άλλες συναφείς υπηρεσίες και ταξινόμηση κατά CPV 72.00.00.00-5 «Υπηρεσίες Πληροφορικής και συναφείς υπηρεσίες».

4. Εν συνεχεία υπεγράφη η υπ' αριθμ. **1223/27-5-2015 σύμβαση** (βλ. συνημμένο 2) για την ανάθεση του έργου με την επιλεγείσα ανάδοχο Ένωση Εταιρειών: 1. ALTEC ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε., 2. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε., 3. QUALITY & RELIABILITY ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – QUALITY & RELIABILITY ΑΕ, το συμβατικό τίμημα της οποίας ανήλθε στο ποσό των 2.705.483,35 € (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ).

5. Το ως άνω έργο παρελήφθη οριστικά στις 18-3-2019 με την αρ. πρωτ. ΚτΠ Α.Ε. **4364/18-3-2019 απόφαση οριστικής παραλαβής** (βλ. συνημμένο 3) και τελεί σε καθεστώς εγγύησης καλής λειτουργίας ως τις 18-3-2021. Για την εγγύηση καλής λειτουργίας δεν έχει υπογραφεί η προβλεπόμενη στο Παράρτημα 4 της αρ. πρωτ. ΚτΠ Α.Ε. 1223/27-5-2015 Σύμβασης, Σύμβαση Εγγύησης μεταξύ της Αναδόχου Ένωσης Εταιρειών και του Υπουργείου Εσωτερικών, αλλά η δωρεάν εγγύηση καλής λειτουργίας παρέχεται από το μέλος «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» της Αναδόχου Ένωσης Εταιρειών.

6. Με το αρ. πρωτ. **39972/29-6-2020 έγγραφό** της, η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών αιτήθηκε την ανάθεση παροχής υπηρεσιών επέκτασης – υποστήριξης του «Πληροφοριακού Συστήματος Μητρώου Πολιτών», με συνημμένες τεχνικές προδιαγραφές και τεκμηρίωση περί μη επικάλυψης αυτών με τις υπηρεσίες εγγύησης – συντήρησης του έργου «Πληροφοριακό Σύστημα Μητρώο Πολιτών», και εκτιμώμενου προϋπολογισμού 400.000,00€ πλέον ΦΠΑ, ήτοι συνολικού προϋπολογισμού 496.000,00€ συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ. (βλ. συνημμένο 4).

7. Με το αρ. πρωτ. **10305/13-8-2020 Υπηρεσιακό Σημειώμά** της, η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, αποστέλλει συνημμένα τεχνική έκθεση για τη στοιχειοθέτηση της μοναδικότητας επιλογής της εταιρείας «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» ως μόνης κατάλληλης για την υλοποίηση του έργου «Υπηρεσίες επέκτασης – υποστήριξης του Πληροφοριακού Συστήματος ΜΗΤΡΩΟ ΠΟΛΙΤΩΝ» (βλ. συνημμένο 5), στην οποία αναφέρονται αυτολεξεί τα εξής:

« Σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους του Έργου «Πληροφοριακό Σύστημα Μητρώου Πολιτών» (Παράρτημα 4: Υπηρεσίες Εγγύησης-Συντήρησης) στις υπηρεσίες περιόδου εγγύησης περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων: τεκμηρίωση πρόσθετων προσαρμογών και παραμετροποιήσεων σε εξοπλισμό, έτοιμο λογισμικό και υποσυστήματα λογισμικού και τεκμηρίωση εγκαταστάσεων νέων εκδόσεων έτοιμου λογισμικού και υποσυστημάτων λογισμικού. Ως εκ τούτου, τόσο η βάση δεδομένων όσο και ο πηγαίος κώδικας διαμορφώνονται και τροποποιούνται από την εταιρεία «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» στο πλαίσιο ικανοποίησης των αναγκών του Υπουργείου Εσωτερικών και της περιόδου εγγύησης καλής λειτουργίας. Η υλοποίηση του νέου έργου από άλλο ανάδοχο, ενδέχεται να προκαλέσει δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες στη χρήση του συστήματος, καθώς και την απώλεια των δικαιωμάτων δωρεάν εγγύησης καλής λειτουργίας του συστήματος (η δωρεάν εγγύηση παρέχεται εφόσον οι ανωμαλίες λειτουργίας τις οποίες δεσμεύεται να αποκαταστήσει η εταιρεία «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» δεν έχουν προκύψει από άστοχες παρεμβάσεις τρίτων) για το Υπουργείο.

Το έργο του Μητρώου Πολιτών είναι ένα έργο το οποίο υλοποιήθηκε εξ' υπαρχής, δηλαδή ένα έργο το οποίο φτιάχτηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διακήρυξης για να ικανοποιήσει συγκεκριμένες ανάγκες του Υπουργείου Εσωτερικών. Αυτό σημαίνει ότι η Ανάδοχος Ένωση Εταιριών και τώρα το μέλος αυτής «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» διαμόρφωσε εξ αρχής τον κώδικα και τις βάσεις του έργου, διαθέτοντας τη μοναδική τεχνογνωσία και τη γνώση των υπάρχουσών απαιτήσεων και ιδιαιτεροτήτων. Σήμερα ο κώδικας και η βάση δεδομένων στα πλαίσια της περιόδου εγγύησης καλής λειτουργίας που προβλέπεται από τη σύμβαση δέχεται τροποποιήσεις, παρεμβάσεις και παραμετροποιήσεις, οι οποίες γίνονται από το μέλος της ένωσης «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» στη βάση της αποκλειστικότητας και των απαιτήσεων του έργου, των οποίων έχει πλήρη και μοναδική γνώση, ως ανάδοχος του αρχικού έργου.

Οι νέες υπηρεσίες επέκτασης και υποστήριξης θα πρέπει να παρέχονται σε πλήρη ακολουθία, πάνω στον κώδικα που έχει ήδη αναπτυχθεί, και πάνω στις όποιες τροποποιήσεις και παραμετροποιήσεις αυτού προκύπτουν προκειμένου να επιλυθούν προβλήματα που παρουσιάζονται στην περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας.

Εξ αυτού προκύπτει ότι είναι απολύτως αναγκαίο να ανατεθεί η εκτέλεση των υπηρεσιών επέκτασης – υποστήριξης στην εταιρία «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.», καθώς αυτή όχι μόνο είναι ικανή να παράσχει με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο τις ζητούμενες υπηρεσίες, αλλά είναι και η μοναδική έναντι οποιουδήποτε άλλου, η οποία μπορεί να το κάνει, καθώς έχει την μοναδικότητα και αποκλειστικότητα, αφενός λόγω του ότι το έργο υλοποιήθηκε εξ αρχής από αυτήν, δηλαδή η εταιρία ανέπτυξε ένα έργο και κατ επέκταση το λογισμικό και τον κώδικα αυτού “on demand”, σύμφωνα με τις επιμέρους απαιτήσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, και αφετέρου λόγω του ότι, μέχρι σήμερα είναι η μοναδική που έχει πλήρη, συνεχή και αποκλειστική πρόσβαση σε κάθε αλλαγή, τροποποίηση, διόρθωση και λειτουργία εν γένει του συστήματος, πράγμα το οποίο της δίνει την αποκλειστικότητα όπως αυτή προκύπτει από τη νομοθεσία.

Η εταιρεία είναι η μοναδική κατασκευάστρια του λογισμικού και η μοναδική που έχει πρόσβαση σε αυτό και μπορεί να επιφέρει αλλαγές μέσω διορθώσεων και τροποποιήσεων βάσει της αρχικής σύμβασης και μέχρι τον Μάρτιο του 2021.

Παράλληλα θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ότι δεν υπάρχει ανταγωνιστικό προϊόν, εφόσον αυτό που αναπτύχθηκε είναι μοναδικό, επομένως δεν υφίσταται ανταγωνισμός με αντίστοιχα προϊόντα. Η ανάληψη των εργασιών επέκτασης και υποστήριξης από τρίτο ανάδοχο, πλην της εταιρίας «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.», είναι βέβαιο ότι θα δημιουργούσε πολλαπλές τεχνικές δυσκολίες και δυσχέρειες, οι οποίες θα είχαν δυσανάλογο κόστος σε χρόνο και χρήμα, δεδομένου ότι θα ήταν σχεδόν αδύνατο, να επεκτείνει ένας τρίτος το λογισμικό που επεξεργάζεται και δουλεύει κάποιος άλλος. Επιπλέον θα οδηγούσε σε απώλεια των δικαιωμάτων στην εγγύηση καλής λειτουργίας, καθώς η εταιρία βάσει της σύμβασης δεν μπορεί να παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες αν ο κώδικας και η βάση υποστούν τροποποιήσεις για τις οποίες δεν ευθύνεται η ίδια.»

Σημειωτέον ότι εντός υποβληθέντος φακέλου του εξεταζομένου αιτήματος προσκομίσθηκε το με α.π. 39972/29.6.2020 εσωτερικό έγγραφο της τεχνικά αρμόδιας Υπηρεσίας της αιτούσας (ήτοι της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης) προς τις αρμόδιες για τη διεξαγωγή της υπόψη διαδικασίας ανάθεσης Διευθύνσεις της αιτούσας (ήτοι Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Οικονομικής Διαχείρισης και Διεύθυνση Προμηθειών και Υποδομών), στο οποίο περιλαμβάνεται, όπως βεβαιώνει η αιτούσα, η

περιγραφή των προς ανάθεση υπηρεσιών επέκτασης – υποστήριξης της λειτουργίας του υφιστάμενου πληροφοριακού συστήματος Μητρώου Πολιτών του Υπουργείου Εσωτερικών και δη τα εξής:

“Α) ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ (πέραν των συμβατικών που παρέχονται από τον Ανάδοχο κατά την περίοδο εγγύησης - συντήρησης του ΠΣ Μητρώου Πολιτών)

1. επιτόπιες υπηρεσίες υποστήριξης στις υποδομές και το συστημικό λογισμικό ανά δεκαπενθήμερο με ταυτόχρονη παρακολούθηση στελεχών της ΔΗΔ για μεταφορά τεχνογνωσίας. Πλέον να προβλέπονται δύο (2) ώρες ημερησίως απομακρυσμένης υποστήριξης τις υπόλοιπες εργάσιμες ημέρες. Συνολικά εβδομήντα (70) ανθρωποημέρες ετησίως.

2. επιτόπιες υπηρεσίες παρακολούθησης & διαχείρισης της εύρυθμης λειτουργίας της Κεντρικής Βάσης Δεδομένων σε εβδομαδιαία βάση με ταυτόχρονη παρακολούθηση στελεχών της ΔΗΔ για μεταφορά τεχνογνωσίας. Πλέον να προβλέπονται δύο (2) ώρες ημερησίως απομακρυσμένης υποστήριξης τις υπόλοιπες εργάσιμες ημέρες. Συνολικά ενενήντα (90) ανθρωποημέρες ετησίως.

3. επιτόπιες υπηρεσίες παρακολούθησης & διαχείρισης της εύρυθμης λειτουργίας Middleware ανά δεκαπενθήμερο με ταυτόχρονη παρουσία στελεχών της ΔΗΔ για μεταφορά τεχνογνωσίας. Πλέον να προβλέπεται μία (1) ώρα ημερησίως απομακρυσμένης υποστήριξης τις υπόλοιπες εργάσιμες ημέρες. Συνολικά πενήντα (50) ανθρωποημέρες ετησίως.

4. βελτιώσεις και προσαρμογές στο λογισμικό εφαρμογών που προκύπτουν από την καθημερινή λειτουργία των υποσυστημάτων Δημοτολογίου – Ληξιαρχείου – Εκλογικής Αναθεώρησης - Γενικής Διαχείρισης, πέραν της διόρθωσης σφαλμάτων που καλύπτει η περίοδος εγγύησης - συντήρησης, όπως προσθήκη επιπλέον κριτηρίων αναζήτησης, προσθήκη παραμετρικών στοιχείων, εμφάνιση - εξαγωγή επιπλέον πληροφοριών στο χρήστη, παραγωγή στατιστικών αναφορών χρηστών, πρόσθετοι λειτουργικοί και επιχειρησιακοί αυτοματισμοί.

5. υποστήριξη χρηστών Δημοτολογίου – Ληξιαρχείου – Εκλογικής Αναθεώρησης -Γενικής Διαχείρισης για διαχείριση σφαλμάτων που προκύπτουν από λανθασμένη χρήση του ΠΣ με παρέμβαση στη βάση δεδομένων.

6. επιτόπιες υπηρεσίες υποστήριξης καθώς και βελτιώσεις στη λειτουργικότητα του υποσυστήματος διαλειτουργικότητας, συνολικά έξι (6) ανθρωποημερών.

7. επιτόπιες υπηρεσίες υποστήριξης καθώς και βελτιώσεις στο Υποσύστημα Στατιστικών - Business Intelligence (BI), συνολικά έξι (6) ανθρωποημερών.

Για τα σημεία (4) και (5) ανωτέρω, να προβλεφθεί η αποκλειστική απασχόληση δύο (2) στελεχών του Αναδόχου για χρονική διάρκεια 12 μηνών, ήτοι συνολικά 24 α/μ.

Β) ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ

Ως προς την υλοποίηση πρόσθετων λειτουργικών απαιτήσεων πρέπει να περιληφθούν τα κάτωθι, τα οποία δεν αφορούν σε μικρές αλλαγές στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο που αφορά το εν λόγω έργο:

1. Ενσωμάτωση Προξενείων, ως Ληξιαρχείων, στο Μητρώο Πολιτών. Προσαρμογή του Πληροφοριακού Συστήματος Μητρώου Πολιτών προς συμμόρφωση με το Ν. 4674/2020 (53 Α΄) και ειδικότερα των άρθρων που περιλαμβάνονται στο Κεφάλαιο Γ΄ "Τροποποιήσεις Ληξιαρχικής Νομοθεσίας", και απαιτούν τα κάτωθι:

Ενσωμάτωση Προξενείων. Παρακάτω αποτυπώνονται οι εργασίες οι οποίες θα πραγματοποιηθούν σε επίπεδο προσαρμογών/υλοποίησης προκειμένου να είναι δυνατή η ενσωμάτωση των Προξενείων στο Μητρώο Πολιτών.

- Προσθήκη ένδειξης στη δομή των ληξιαρχείων ώστε να καθορίζεται η προξενική αρχή ως ληξιαρχείο
- Προσθήκη πεδίου χώρας στη δομή των ληξιαρχείων για ενημέρωση της προξενικής αρχής, σε σχέση με τη χώρα στην οποία εδρεύει
- Προσθήκη νέας δομής για καταγραφή των χωρών τις οποίες εξυπηρετεί ένα προξενείο
- Προσθήκη νέας δομής επιχώριων αρχών
- Διαχείριση εκθέσεων πληροφοριακού χαρακτήρα για τα συναινετικά διαζύγια
- Προσαρμογές εκτυπώσεων και οθονών
- Παραμετροποίηση συστήματος και εισαγωγή αρχικών δεδομένων προξενείων, επιχώριων αρχών και χωρών στο σύστημα.

Ηλεκτρονικά Παράβολα. Περιλαμβάνονται εργασίες οι οποίες θα πραγματοποιηθούν σε επίπεδο προσαρμογών/υλοποίησης προκειμένου να είναι δυνατή η διαχείριση των ηλεκτρονικών παραβόλων για τις περιπτώσεις εκπρόθεσμης δήλωσης.

Στην καρτέλα "Στοιχεία Δήλωσης" των Ληξιαρχικών Πράξεων, θα πρέπει να προστεθεί λειτουργικότητα, βάσει της οποίας θα καταχωρούνται τα στοιχεία παραβόλου (ενδεικτικά: τύπος παραβόλου, αριθμός, στοιχεία συναλλασσόμενου, ΔΟΥ, Ημερομηνία παραβόλου, Ποσό, Ημερομηνία

παραλαβής, Παραλήφθηκε από). Κάνοντας χρήση της σχετικής υπηρεσίας της ΓΓΠΣ, θα δίνεται η δυνατότητα Δέσμευσης του παραβόλου ή/και Επιστροφής του εφόσον αυτό προκύψει από την ανάλυση στο πλαίσιο του έργου.

Επιπλέον, θα προβλεφθεί η υλοποίηση ελέγχων βάσει των οποίων, συστημικά, θα ελέγχεται το χρονικό διάστημα της εκπρόθεσμης δήλωσης (μηνιαία, δεκαήμερη, σαρανταήμερη καθώς και παρέλευσης πλέον των 90 ημερών) και ανάλογα θα προτείνεται το αντίστοιχο ποσό του παραβόλου που απαιτείται να προσκομίσει ο Δηλών. Για ευνόητους λόγους θα υπάρξει πρόβλεψη ώστε να πραγματοποιούνται σχετικοί έλεγχοι κατά την οριστικοποίηση της ΑΠ.

2. Ενσωμάτωση πεδίου ΑΦΜ στην καρτέλα του Δημοτολογίου και του Πολίτη

3. Κάλυψη της ανάγκης μετάπτωσης πεδίων «κρυφών» παρατηρήσεων από τις τοπικές εφαρμογές των Δημοτολογίων.

4. Υλοποίηση νέων διεπαφών στο υποσύστημα της Νέας Διαλειτουργικότητας καθώς και διάθεση δεδομένων με εφαρμοσμένους ελέγχους (web service οικογενειακής κατάστασης γονεϊκών μερίδων πολίτη, πληροφορίας αποσπασμάτων ληξιαρχικών πράξεων, αναζήτησης ενιαίου αριθμού πολίτη βάσει προσωπικών στοιχείων, μοναδική αναζήτηση ληξιαρχικής πράξης).

5. Υλοποίηση μηχανισμού ενημέρωσης τρίτων μητρώων με τις μεταβολές του Μητρώου Πολιτών.

6. Ενημέρωση όλων των δημοτολογικών εγγραφών εντός του Μητρώου Πολιτών (κανονικές εγγραφές και κανονικές διεγγραμμένες λόγω θανάτου) με τα στοιχεία του ΑΜΚΑ. Θα δημιουργηθεί εργαλείο εντός του Μητρώου Πολιτών, μέσω του οποίου θα γίνει η μαζική ενημέρωση ΑΜΚΑ σε εγγραφές πολιτών και καρτέλες δημοτολογίου.

Η ενημέρωση θα γίνεται ανά Δημοτολόγιο και η αναζήτηση εγγραφών θα ξεκινάει από τις κανονικές εγγραφές δημοτών. Κατά τη διαδικασία θα ενημερώνονται καρτέλες δημοτών και πολιτών, βάσει συνθηκών οι οποίες θα συμφωνηθούν. Η ενημέρωση θα γίνει με τη χρήση της υπηρεσίας της ΗΔΙΚΑ για την εύρεση ΑΜΚΑ βάσει προσωπικών στοιχείων. Στο σύστημα θα καταγράφεται αναλυτικό ιστορικό για τις αποτυχημένες κλήσεις, ενώ για τις επιτυχημένες θα αποθηκεύονται αντίστοιχα γεγονότα στις καρτέλες των δημοτών. Κατά την υλοποίηση θα γίνει πρόβλεψη για τη δυνατότητα σταδιακής εκτέλεσης της διαδικασίας. Η διαδικασία της ενημέρωσης θα πραγματοποιηθεί από τον ανάδοχο, με την αντίστοιχη επίβλεψη του συστήματος και με άμεση αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων.

7. Υλοποίηση λειτουργικότητας για την αυτεπάγγελτη αναζήτηση στοιχείων αστικής και δημοτικής κατάστασης των πολιτών, υποβοηθώντας την διαδικασία σύνταξης ΛΠ, καταργώντας επί της ουσίας την ανταλλαγή εγγράφων μεταξύ των Φορέων λειτουργίας εντός του Μητρώου Πολιτών.

Θα υλοποιηθεί λειτουργικότητα μέσω της οποίας θα είναι δυνατή η αυτεπάγγελτη αναζήτηση στοιχείων για τις περιπτώσεις μεταβολών (Δημοτολόγια, Ληξιαρχεία) κατ' άρθρο 6 και 15 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Θα υλοποιηθεί ξεχωριστή δομή μέσω της οποίας Ληξιαρχοί και Δημοτολόγοι θα δύναται να αναζητούν στοιχεία αστικής και δημοτικής κατάστασης των προσώπων (Πολίτες) που συμμετέχουν σε μια Δημοτολογική εγγραφή ή σε μια Ληξιαρχική Πράξη.

8. Πρόβλεψη δυνατότητας αγοράς επιπλέον ανθρωπομηνών υποστήριξης με συμφωνημένο κόστος, όταν αναλωθεί ο αρχικός προαγορασμένος χρόνος, για κάλυψη τυχόν επιπλέον απαιτήσεων, όπως

- Νέες αλλαγές σε θεσμικό πλαίσιο
- Αλλαγές λόγω απλούστευσης διαδικασιών

Ειδικό όροι Σύμβασης:

1. Όσον αφορά στην υλοποίηση του σημείου 1 της ενότητας Β (Υπηρεσίες Επέκτασης), που αφορά στην ανάπτυξη υποσυστήματος υποστήριξης Προξενικών Αρχών για την καταχώριση, επεξεργασία και έκδοση ληξιαρχικών πράξεων, καθώς και του Ειδικού Ληξιαρχείου Αθηνών για την υποστήριξη των νέων μεταγραφόμενων πράξεων, θα πρέπει να τηρηθεί ο κάτωθι χρονικός προγραμματισμός: Έναρξη δοκιμαστικής λειτουργίας: το αργότερο έως 1/8/2020. Έναρξη παραγωγικής λειτουργίας: το αργότερο έως 10/9/2020.”

2. Επιπρόσθετα, με το φάκελο του εξεταζομένου αιτήματος προσκομίσθηκε και η με α.π. 10305/13.8.2020 τεχνική έκθεση της αρμόδιας Υπηρεσίας της αιτούσας (ήτοι της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης) για τη στοιχειοθέτηση της επιλογής του προτεινόμενου οικονομικού φορέα ως μόνου κατάλληλου για την υλοποίηση της προς ανάθεση δημόσιας σύμβασης. Στην εν λόγω τεχνική έκθεση αναφέρονται τα εξής:

“Σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους του Έργου «Πληροφοριακό Σύστημα Μητρώου Πολιτών» (Παράρτημα 4: Υπηρεσίες Εγγύησης-Συντήρησης) στις υπηρεσίες περιόδου εγγύησης περιλαμβάνονται

μεταξύ άλλων: τεκμηρίωση πρόσθετων προσαρμογών και παραμετροποιήσεων σε εξοπλισμό, έτοιμο λογισμικό και υποσυστήματα λογισμικού και τεκμηρίωση εγκαταστάσεων νέων εκδόσεων έτοιμου λογισμικού και υποσυστημάτων λογισμικού.

Ως εκ τούτου, τόσο η βάση δεδομένων όσο και ο πηγαίος κώδικας διαμορφώνονται και τροποποιούνται από την εταιρεία «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» στο πλαίσιο ικανοποίησης των αναγκών του Υπουργείου Εσωτερικών και της περιόδου εγγύησης καλής λειτουργίας. Η υλοποίηση του νέου έργου από άλλο ανάδοχο, ενδέχεται να προκαλέσει δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες στη χρήση του συστήματος, καθώς και την απώλεια των δικαιωμάτων δωρεάν εγγύησης καλής λειτουργίας του συστήματος (η δωρεάν εγγύηση παρέχεται εφόσον οι ανωμαλίες λειτουργίας τις οποίες δεσμεύεται να αποκαταστήσει η εταιρεία «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» δεν έχουν προκύψει από άστοχες παρεμβάσεις τρίτων) για το Υπουργείο.

Το έργο του Μητρώου Πολιτών είναι ένα έργο το οποίο υλοποιήθηκε εξ' υπαρχής, δηλαδή ένα έργο το οποίο φτιάχτηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις της διακήρυξης για να ικανοποιήσει συγκεκριμένες ανάγκες του Υπουργείου Εσωτερικών. Αυτό σημαίνει ότι η ανάδοχος ένωση εταιριών και τώρα το μέλος αυτής «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» διαμόρφωσε εξ αρχής τον κώδικα και τις βάσεις του έργου, διαθέτοντας τη μοναδική τεχνογνωσία και τη γνώση των υπαρχουσών απαιτήσεων και ιδιαιτεροτήτων.

Σήμερα ο κώδικας και η βάση δεδομένων στα πλαίσια της περιόδου εγγύησης καλής λειτουργίας που προβλέπεται από τη σύμβαση δέχεται τροποποιήσεις, παρεμβάσεις και παραμετροποιήσεις, οι οποίες γίνονται από το μέλος της ένωσης ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΑΕ στη βάση της αποκλειστικότητας και των απαιτήσεων του έργου, των οποίων έχει πλήρη και μοναδική γνώση, ως ανάδοχος του αρχικού έργου.

Οι νέες υπηρεσίες επέκτασης και υποστήριξης θα πρέπει να παρέχονται σε πλήρη ακολουθία, πάνω στον κώδικα που έχει ήδη αναπτυχθεί, και πάνω στις όποιες τροποποιήσεις και παραμετροποιήσεις αυτού προκύπτουν προκειμένου να επιλυθούν προβλήματα που παρουσιάζονται στην περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας.

Εξ αυτού προκύπτει ότι είναι απολύτως αναγκαίο να ανατεθεί η εκτέλεση των υπηρεσιών επέκτασης – υποστήριξης στην εταιρία «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.», καθώς αυτή όχι μόνο είναι ικανή να παράσχει με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο τις ζητούμενες υπηρεσίες, αλλά είναι και η μοναδική έναντι οποιουδήποτε άλλου, η οποία μπορεί να το κάνει, καθώς έχει την μοναδικότητα και αποκλειστικότητα, αφενός λόγω του ότι το έργο υλοποιήθηκε εξ αρχής από αυτήν, δηλαδή η εταιρία ανέπτυξε ένα έργο και κατ' επέκταση το λογισμικό και τον κώδικα αυτού "on demand", σύμφωνα με τις επιμέρους απαιτήσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, και αφετέρου λόγω του ότι, μέχρι σήμερα είναι η μοναδική που έχει πλήρη, συνεχή και αποκλειστική πρόσβαση σε κάθε αλλαγή, τροποποίηση, διόρθωση και λειτουργία εν γένει του συστήματος, πράγμα το οποίο της δίνει την αποκλειστικότητα όπως αυτή προκύπτει από τη νομοθεσία.

Η εταιρία είναι η μοναδική κατασκευάστρια του λογισμικού και η μοναδική που έχει πρόσβαση σε αυτό και μπορεί να επιφέρει αλλαγές μέσω διορθώσεων και τροποποιήσεων βάσει της αρχικής σύμβασης και μέχρι τον Μάρτιο του 2021.

Παράλληλα θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, ότι δεν υπάρχει ανταγωνιστικό προϊόν, εφόσον αυτό που αναπτύχθηκε είναι μοναδικό, επομένως δεν υφίσταται ανταγωνισμός με αντίστοιχα προϊόντα.

Η ανάληψη των εργασιών επέκτασης και υποστήριξης από τρίτο ανάδοχο, πλην τη εταιρίας «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.», είναι βέβαιο ότι θα δημιουργούσε πολλαπλές τεχνικές δυσκολίες και δυσχέρειες, οι οποίες θα είχαν δυσανάλογο κόστος σε χρόνο και χρήμα, δεδομένου ότι θα ήταν σχεδόν αδύνατο, να επεκτείνει ένας τρίτος το λογισμικό που επεξεργάζεται και δουλεύει κάποιος άλλος. Επιπλέον θα οδηγούσε σε απώλεια των δικαιωμάτων στην εγγύηση καλής λειτουργίας, καθώς η εταιρία βάσει της σύμβασης δεν μπορεί να παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες αν ο κώδικας και η βάση υποστούν τροποποιήσεις για τις οποίες δεν ευθύνεται η ίδια.”

3. Σε συνέχεια των ανωτέρω, με το από 4.3.2021 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1408/4.3.2021) μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της αρμόδιας για τη διεξαγωγή της ανάθεσης της εξεταζόμενης σύμβασης Υπηρεσίας της (ήτοι του Τμήματος Προμηθειών της Διεύθυνσης Προμηθειών και Υποδομών του Υπουργείου Εσωτερικών), η αιτούσα υπέβαλε επικαιροποιημένο σχέδιο απόφασης για την προσφυγή της στη σκοπούμενη διαδικασία στο οποίο αποτυπώνονται τα δύο ελλείποντα από το αρχικώς υποβληθέν σχέδιο βασικά στοιχεία της υπόψη σύμβασης, και συγκεκριμένα η προβλεπόμενη χρονική της διάρκεια των δώδεκα (12) μηνών από την υπογραφή της και ο κωδικός κατά CPV 72212000-4 (Υπηρεσίες προγραμματισμού λογισμικού εφαρμογών) του φυσικού της αντικειμένου.

Στο ίδιο ως άνω μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της ανωτέρω Υπηρεσίας της αιτούσας περιλαμβάνονται οι εξής διευκρινίσεις της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης:

“Αναφορικά με το θέμα της απώλειας των δικαιωμάτων εγγύησης, παραπέμπουμε στο Παράρτημα 4 της σύμβασης, παράγραφος 4.2, όπου στη συντήρηση έτοιμου λογισμικού (σημείο 4) και λογισμικού εφαρμογών (σημείο 1) αναφέρονται τα κάτωθι: “• Εντοπισμός αιτιών βλαβών/δυσλειτουργιών και αποκατάσταση. Κατόπιν τεκμηριωμένης ειδοποίησης από τον Φορέα Λειτουργίας, θα επιλύονται τα προβλήματα εντός χρονικού διαστήματος από την αναγγελία (όπως αναφέρεται και στο Παράρτημα 4.3 της παρούσας), εφόσον αυτά δεν έχουν προκύψει από κακόβουλες ή άστοχες παρεμβάσεις τρίτων. • Αποκατάσταση ανωμαλιών λειτουργίας (bugs) των Υποσυστημάτων Λογισμικού. Κατόπιν έγγραφης ειδοποίησης από τον Φορέα Λειτουργίας, θα επιλύει τα προβλήματα εντός χρονικού διαστήματος από την αναγγελία (όπως αναφέρεται και στο Παράρτημα 4.3 της παρούσας), εφόσον αυτά δεν έχουν προκύψει από κακόβουλες ή άστοχες παρεμβάσεις τρίτων.”

Στη βάση αυτή, καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου εγγύησης, ο Ανάδοχος είναι ο μόνος που έχει πρόσβαση τόσο στο παραγωγικό περιβάλλον του έργου όσο και στο DRS, ακριβώς για να μην προκύψουν τέτοιου είδους θέματα. Το πλαίσιο αυτό έχει τηρηθεί και από την ΓΠΣΔΔ (δεν έχουν πρόσβαση στο περιβάλλον του ΜΗΠΟΛ) και από το ΥΠΕΣ (υποδομές, λογαριασμοί χωρίς δικαιώματα επεξεργασίας στην ΒΔ του έργου). Επισημαίνουμε, ότι στο πλαίσιο του έργου προβλέπεται και η επιβολή ρητρών ανά κατηγορία μη διαθεσιμότητας. Αυτό συνεπάγεται ότι, ο Ανάδοχος δεν μπορεί να εγγυηθεί για υποδομές, εφαρμογές κλπ, σε ένα τέτοιο σφιχτό πλαίσιο, όταν ένας τρίτος έχει τη δυνατότητα παρέμβασης σε αυτά τα στοιχεία.

Αναφορικά με το χρόνο υποβολής του αιτήματός μας, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η περίοδος εγγύησης καλής λειτουργίας, οι ζητούμενες υπηρεσίες είναι πέραν των υποχρεώσεων του Αναδόχου που απορρέουν από την ισχύουσα σύμβαση συντήρησης/υποστήριξης και αφορούν σε πρόσθετες υπηρεσίες υποστήριξης onsite με πρόβλεψη συγκεκριμένων ανθρωποωρών, ώστε παράλληλα να γίνεται μεταφορά τεχνογνωσίας στους υπαλλήλους της Υπηρεσίας (ΔΗΔ), βελτιώσεις και προσαρμογές

λογισμικού εφαρμογών, καθώς και νέες πρόσθετες υλοποιήσεις επέκτασης του Μητρώου Πολιτών στα πλαίσια νέων θεσμικών απαιτήσεων (Ενδεικτικά: Διασύνδεση Προξενείων: άρθρα 27 - 35 του ν.4674/2020, αλλαγές στο υποσύστημα εκλογικών καταλόγων του Μητρώου Πολιτών λόγω αλλαγών που επέφερε ο νόμος περί διευκόλυνσης άσκησης εκλογικού δικαιώματος των εκτός επικράτειας εκλογέων: ν. 4648/2019 κλπ.) και νέων απαιτήσεων που προκύπτουν από τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Δημόσιας Διοίκησης (υλοποίηση ενημέρωσης τρίτων μητρώων με μεταβολές του Μητρώου Πολιτών, Αυτεπάγγελτη Αναζήτηση Στοιχείων Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης για σύνταξη Ληξιαρχικών Πράξεων χωρίς διακίνηση εγγράφων, Προσθήκη ΑΦΜ στο Δημοτολόγιο, Ενημέρωση ΑΜΚΑ Πολιτών στο Δημοτολόγιο, Ανάπτυξη νέων υπηρεσιών διαλειτουργικότητας, πχ παροχή πεδίων αποσπασμάτων Ληξιαρχικών Πράξεων).”

4. Εν συνεχεία, με το από 18.3.2021 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1671/18.3.2021) μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία είναι η αρμόδια για τη λειτουργία και διαχείριση του υπόψη πληροφοριακού συστήματος Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, προσκομίσθηκαν ελλείποντα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης προκειμένου, κατά πρώτον, να τεκμηριωθεί ο ισχυρισμός της αιτούσας περί του ότι ο προτεινόμενος ανάδοχος οικονομικός φορέας της προς ανάθεση σύμβασης είναι το μέλος της αναδόχου ένωσης εταιρειών της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 δημόσιας σύμβασης υλοποίησης του προς επέκταση - υποστήριξη πληροφοριακού συστήματος, το οποίο (μέλος) ανέπτυξε εξ αρχής το λογισμικό (πηγαίο κώδικα και βάσεις δεδομένων) του υπόψη συστήματος στο πλαίσιο της τελευταίας σύμβασης.

Περαιτέρω, με το ίδιο ως άνω e-mail της προαναφερόμενης Υπηρεσίας της αιτούσας υπεβλήθησαν ελλείποντα στοιχεία του φακέλου ώστε να αποσαφηνισθεί το πραγματικό ιστορικό της κρινόμενης υπόθεσης το σχετικό με την ανάθεση της διετούς διάρκειας, αρχομένης από 18.3.2019, εγγύησης καλής λειτουργίας του ως άνω πληροφοριακού συστήματος, καθώς από το αρχικό αίτημα δεν προέκυπτε το εάν η εγγύηση καλής λειτουργίας του προς επέκταση - υποστήριξη πληροφοριακού συστήματος ανατέθηκε στην εταιρεία «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» κατά τους σχετικούς συμβατικούς όρους της προαναφερθείσας με α.π. 1223/27.5.2015 αρχικής σύμβασης ή όχι.

Τέλος, με το ίδιο ως άνω e-mail της τεχνικά αρμόδιας Υπηρεσίας της αιτούσας προβλήθηκε για πρώτη φορά ισχυρισμός της αιτούσας περί του ότι οι προς ανάθεση υπηρεσίες επέκτασης - υποστήριξης του υπόψη πληροφοριακού συστήματος θα πρέπει να παρασχεθούν σε απόλυτη συμβατότητα με τις προς ανάθεση (μετά την 18.3.2021 και κατά τους σχετικούς συμβατικούς όρους του Παραρτήματος 4 της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης) υπηρεσίες πενταετούς συντήρησης του εν λόγω συστήματος, οι οποίες σκοπεύεται να ανατεθούν από την αιτούσα στον ίδιο ως άνω προτεινόμενο οικονομικό φορέα, ο οποίος της παρείχε έως 18.3.2021 τη διετή εγγύηση καλής λειτουργίας του ως άνω συστήματος.

Ειδικότερα, στο εν λόγω e-mail της τεχνικά αρμόδιας Υπηρεσίας της αιτούσας αναφέρονται τα εξής:

“Το «Πληροφοριακό Σύστημα Μητρώου Πολιτών» αποτελεί το Υποέργο 1 της Πράξης «Εθνικό Ληξιαρχείο». Προκηρύχθηκε από την «Κοινωνία Της Πληροφορίας Α.Ε.» (ΚτΠ Α.Ε.) ανοιχτός διεθνής διαγωνισμός με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, με την με αρ. πρωτ. ΚτΠ Α.Ε. διακήρυξη 11561/12-12-2011, (βλ. συνημμένο 1). Η εταιρεία Κοινωνία της Πληροφορίας ΑΕ ήταν η Αναθέτουσα με Φορέα Χρηματοδότησης και Κύριο του έργου το Υπουργείο Εσωτερικών. Στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας υποβλήθηκε η υπ’ αριθμ. πρωτ. ΚτΠ ΑΕ 2337/13-02-2012 προσφορά της αναδόχου Ένωσης Εταιρειών «ALTEC ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε. - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε - QUALITY & RELIABILITY ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – QUALITY & RELIABILITY AE». Βάσει της προσφοράς της Ένωσης, η συμμετοχή της κάθε εταιρείας στο έργο είχε ως εξής: ALTEC AE: 40%, OTS AE: 35%, QnR AE: 25%. Το έργο κατακυρώθηκε στην εν λόγω Ένωση και υπεγράφη η υπ' αριθ. 1223/2015 σύμβαση (βλ. συνημμένο 2).

Βάσει των όρων της Διακήρυξης και της Προσφοράς του Αναδόχου, προσφέρθηκε διετής περίοδος εγγύησης με έναρξη αυτής μετά την οριστική παραλαβή της σύμβασης. Επιπλέον ο Ανάδοχος δεσμεύθηκε για την υπογραφή σύμβασης συντήρησης πενταετούς διάρκειας με έναρξη αυτής μετά την διετή περίοδο της δωρεάν εγγύησης με συγκεκριμένο κόστος κατ' έτος σύμφωνα με τον Συγκεντρωτικό Πίνακα Οικονομικής Προσφοράς Συντήρησης τον οποίο συμπεριέλαβε στην προσφορά του.

Την 22.11.2016 υπεγράφη η 1η τροποποίηση της σύμβασης του έργου η οποία αφορούσε σε αλλαγή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου (βλ. συνημμένο 3). Ο εν λόγω πίνακας αναπροσαρμόστηκε και συμπεριελήφθη σε αυτή την τροποποίηση ο πίνακας 6.4 Συγκεντρωτικός Πίνακας Οικονομικής Προσφοράς Συντήρησης με ισχύ έως σήμερα.

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ. ΚτΠ ΑΕ 10925/22-11-2017 με θέμα "Επικαιροποίηση της Ομάδας Έργου" (βλ. συνημμένο 4) βάσει της οποίας ακολούθησε η 5η τροποποίηση της σύμβασης (βλ. συνημμένο 5), η διαχείριση υλοποίησης του έργου περιήλθε εξολοκλήρου στην εταιρεία ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε, τον Δεκέμβριο του 2017.

Η οριστική παραλαβή του έργου έγινε την 18.3.2019 βάσει της υπ' αριθ. Πρωτ. ΚτΠ ΑΕ 4364/18.03.2019 απόφαση της Αναθέτουσας. Έκτοτε ενεργοποιήθηκε η δωρεάν διετής περίοδος εγγύησης του έργου κατά την διάρκεια της οποίας ισχύουν οι όροι του παραρτήματος «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 – Υπηρεσίες Εγγύησης – Συντήρησης» της σύμβασης (και των τροποποιήσεων αυτής) βάσει και της προσφοράς του Αναδόχου.

Στο πλαίσιο παρακολούθησης της υλοποίησης του έργου, το ΥΠΕΣ συμμετείχε στην Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής (ΕΠΠΕ) με τρία από τα συνολικά 5 μέλη της.

Βάσει των διαδικασιών παρακολούθησης του έργου, τα πρακτικά συναντήσεων της Αναθέτουσας, του Κυρίου του έργου και του Αναδόχου αλλά και τα επιμέρους παραδοτέα, τεκμαίρεται πώς η εταιρεία ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε είναι η κατασκευάστρια των κάτωθι επιχειρησιακών εφαρμογών και συνεπακόλουθα και της Βάσης Δεδομένων του Πληροφοριακού συστήματος:

1. Υποσύστημα Μητρώου Πολιτών
2. Υποσύστημα Διαχείρισης ΛΠ και Ροής εργασιών
3. Υποσύστημα Νέου Δημοτολογίου
4. Υποσύστημα Μητρώου Αρρένων
5. Υποσύστημα Διαχείρισης Εκλογικών

Προς απόδειξη των ανωτέρω επισυνάπτονται τιμολόγια πώλησης/παροχής υπηρεσιών (βλ. συνημμένο 6) από τα οποία απορρέει ότι η εταιρεία ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε υλοποίησε τις επιχειρησιακές εφαρμογές και τη ΒΔ, καθώς και η υπ. Αριθμ. 3580/16-3/2021 βεβαίωση καλής εκτέλεσης έργου από την ΚτΠ Α.Ε. (βλ. συνημμένο 7) που αναφέρει ρητά τις επιχειρησιακές εφαρμογές που υλοποίησε η εταιρεία ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε. Το σύνολο των ανθρωπομηρών

που έχει τιμολογηθεί για κάθε είδος συνάδει απόλυτα με την 1η Τροποποίηση της σύμβασης. Από τα τιμολόγια συνάγεται επίσης ότι σε επίπεδο υπηρεσιών, η εταιρεία ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε έχει τιμολογήσει και την πλειονότητα της ανθρωποπροσπάθειας εκπαίδευσης, κάτι που συνάγεται και από τα παρουσιολόγια εκπαίδευσης (βλ. συνημμένο 8).

Τέλος, κατά την περίοδο εγγύησης παρείχε πλήρη και αποκλειστική υποστήριξη των ως άνω υποσυστημάτων καθώς και των λοιπών εφαρμογών του έργου προκειμένου να υποστηριχθούν υλοποιήσεις νέων ροών εργασίας που προέκυψαν όπως η Διάσπαση Δήμων βάσει του Ν. 4600/2019 (43 Α'), η ανάπτυξη νέας λειτουργικότητας για το Πιστοποιητικό εγγυτέρων συγγενών και η διάθεση της νέας υπηρεσίας μέσω του υποσυστήματος Διαλειτουργικότητας προς τον ΕΦΚΑ.

Το ως άνω έργο παρελήφθη οριστικά την 18-3-2019 με την υπ' αριθ. πρωτ. ΚτΠ Α.Ε. 4364/18-3-2019 απόφαση οριστικής παραλαβής (βλ. συνημμένο 9) και τελεί σε καθεστώς εγγύησης ως τις 18-3-2021. Για την διετή δωρεάν περίοδο εγγύησης δεν έχει υπογραφεί η προβλεπόμενη στο Παράρτημα 4 της αρ. πρωτ. ΚτΠ Α.Ε. 1223/27-5-2015 Σύμβασης, Σύμβαση Εγγύησης μεταξύ της Αναδόχου Ένωσης Εταιρειών και του Υπουργείου Εσωτερικών. Αντ' αυτού ισχύει η δέσμευση της Αναδόχου για την παροχή υπηρεσιών εγγύησης σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης.

Καθόλη τη διάρκεια της περιόδου εγγύησης το μέλος της Ένωσης ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε παρείχε πλήρη και αποκλειστική υποστήριξη των εφαρμογών του Πληροφοριακού συστήματος μέσω της λειτουργίας Help Desk 2^{ου} επιπέδου προς τους Διαχειριστές του ΥΠΕΣ, ενώ προχώρησε σε προσθήκες, τροποποιήσεις και προσαρμογές των υποσυστημάτων όποτε και εάν αυτές προέκυπταν, καθ' υπόδειξή μας.

Στο παράρτημα «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 - Υπηρεσίες Εγγύησης – Συντήρησης» της σύμβασης προβλέπεται πώς «...Εφόσον το επιθυμεί ο Φορέας για τον οποίο προορίζεται το Έργο, ο Ανάδοχος υποχρεούται να υπογράψει Σύμβαση Συντήρησης, μετά το τέλος της Περιόδου Εγγύησης.»

Ενόψει της λήξης της περιόδου εγγύησης του έργου, το ΥΠΕΣ απέστειλε επίσημη επιστολή στα μέλη της Ένωσης εταιρειών – (καθώς δεν υφίσταται πλέον η Ένωση) – στην οποία ανταποκρίθηκε το μέλος της Ένωσης ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε με την υπ' αριθ. 345/2021 επιστολή της (βλ. συνημμένο 10). Βάσει αυτής, η Ένωση Εταιρειών δεν υφίσταται πλέον λόγω αδυναμίας του ενός εκ των μελών της ήτοι, της εταιρείας ALTEC ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.. Δηλώνει δε σε αυτή την επιστολή, ξεκάθαρα, την πρόθεσή της για την σύναψη σύμβασης συντήρησης με τους ίδιους όρους παροχής υπηρεσιών (παρεχόμενες υπηρεσίες, κόστος, όροι και υπηρεσίες σύμβασης συντήρησης κ.λπ.) όπως αυτοί προβλέπονται στην οικεία Διακήρυξη και σύμβαση (μαζί με τα παραρτήματα όπως ισχύουν) του έργου, για το σύνολο των παρεχόμενων υπηρεσιών (εξοπλισμός, έτοιμο λογισμικό, εφαρμογές) όπως αποτυπώνονται στον πίνακα 6.4 - Συγκεντρωτικός Πίνακας Οικονομικής Προσφοράς Συντήρησης" της 1ης Τροποποίησης της κύριας σύμβασης η οποία υπογράφηκε την 22.11.2016.

Το δεύτερο μέλος της Ένωσης η εταιρεία (Q&R) Quality & Reliability μέχρι σήμερα δεν έχει ανταποκριθεί (η περίοδος εγγύησης λήγει στις 19/3).

Το ΥΠΕΣ λαμβάνοντας υπόψη :

1. Την ανάγκη για αδιάλειπτη υποστήριξη του έργου, κρισιμότητα η οποία δεν αφορά μόνο στο ΥΠΕΣ και τους εποπτευόμενους φορείς του (Ληξιαρχεία, Δημοτολόγια) αλλά και όλους τους

τρίτους φορείς που διαλειτουργούν με το Μητρώο Πολιτών, όπως ενδεικτικά το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης μέσω της Εθνικής Πύλης Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr), η ΗΔΙΚΑ, ο ΕΦΚΑ κλπ.,

2. Το πλαίσιο της ορθής υποστήριξης – συντήρησης εφαρμογών και υποδομών ως απορρέει και προβλέπεται από την οικεία σύμβαση του έργου,
3. Το γεγονός ότι υπάρχει συγκεκριμένη πρόβλεψη - δέσμευση κόστους συντήρησης του έργου με βάση τον Πίνακα 6.4 Συγκεντρωτικός Πίνακας Οικονομικής Προσφοράς Συντήρησης της οικείας σύμβασης,
4. Το γεγονός ότι η εταιρεία ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε έχει αποδεχθεί την σύναψη σύμβασης συντήρησης με το κόστος του ως άνω πίνακα και την παροχή υπηρεσιών όπως προβλέπονται από το «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4 - Υπηρεσίες Εγγύησης – Συντήρησης» της οικείας σύμβασης,
5. Το γεγονός ότι το έργο υλοποιήθηκε εξ αρχής δηλαδή αναπτύχθηκε “on demand”, σύμφωνα με την Διακήρυξη και τις επιμέρους απαιτήσεις του υπουργείου, συνεπώς δεν υπάρχει ανταγωνιστικό προϊόν, εφόσον αυτό που αναπτύχθηκε είναι μοναδικό, επομένως δεν υφίσταται ανταγωνισμός με αντίστοιχα προϊόντα,
6. Το γεγονός ότι η εταιρεία ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε είναι η αποκλειστική κατασκευάστρια των επιχειρησιακών εφαρμογών ενώ έως σήμερα είναι η μοναδική που έχει πλήρη, συνεχή και αποκλειστική πρόσβαση σε κάθε αλλαγή, τροποποίηση, διόρθωση και λειτουργία εν γένει του συστήματος, πράγμα το οποίο της δίνει την αποκλειστικότητα όπως αυτή προκύπτει από τη νομοθεσία.

σκοπεύει να συνάψει σύμβαση συντήρησης με την εταιρεία ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.

Πιθανή εμπλοκή τρίτου στις σχετικές εργασίες επέκτασης – υποστήριξης του Πληροφοριακού συστήματος είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα δημιουργήσει σημαντικά κόστη σε χρόνο και σε ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών λόγω έλλειψης τεχνογνωσίας αλλά και πολλές τεχνικές δυσχέρειες. Επιπλέον θα θέσει σε κίνδυνο την παροχή των υπηρεσιών της σύμβασης συντήρησης καθότι θα τεθεί εν αμφιβόλω η υποχρέωση πχ αποκατάστασης ανωμαλιών των υποσυστημάτων λογισμικού λόγω της εμπλοκής τρίτου (βλ. συνημμένο 2, Παράρτημα 4 της σύμβασης, παράγραφος 4.2 σελίδα 94,95).

[• Εντοπισμός αιτιών βλαβών/δυσλειτουργιών και αποκατάσταση. Κατόπιν τεκμηριωμένης ειδοποίησης από τον Φορέα Λειτουργίας, θα επιλύονται τα προβλήματα εντός χρονικού διαστήματος από την αναγγελία (όπως αναφέρεται και στο Παράρτημα 4.3 της παρούσας), εφόσον αυτά δεν έχουν προκύψει από κακόβουλες ή άστοχες παρεμβάσεις τρίτων.]

Προς επίρρωση της θέσης μας, αναφέρουμε ως παράδειγμα την υλοποίηση της νέας υπηρεσίας «Υλοποίηση μηχανισμού ενημέρωσης τρίτων μητρώων» η οποία περιλαμβάνεται στην πρόταση μας για την επέκταση – υποστήριξη του συστήματος. Η υλοποίηση της εν λόγω υπηρεσίας εμπλέκει πέρα από τα επιχειρησιακά υποσυστήματα (υποσύστημα Μητρώου Πολιτών, Ληξιαρχείου, Δημοτολογίου) και τις υφιστάμενες υποδομές του έργου. Η αδιάλειπτη λειτουργία του μηχανισμού ενημέρωσης που θα υλοποιηθεί προς το μητρώο “golden record” της ΓΓΠΣΔΔ συνεπάγεται επίσης την ανάγκη διαχείρισης της ΒΔ και των υποδομών αποθήκευσης του έργου. Συνεπώς διευρύνεται ο αριθμός των στοιχείων του συστήματος για τα οποία η υποχρέωση συντήρησης τους θα τεθεί εν αμφιβόλω από την εμπλοκή τρίτου.”

Συναφώς, κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι προ της υποβολής του εξεταζομένου αιτήματος και σε απάντηση του με α.π. 62725/29.9.2020 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 5475/1.10.2020) υποβληθέντος εγγράφου του Τμήματος Προμηθειών της Διεύθυνσης Προμηθειών και Υποδομών του Υπουργείου Εσωτερικών προς την Αρχή, με θέμα "Αίτημα για γνωμοδότηση σχετικά με την ακολουθητέα διαδικασία για την ανάθεση υπηρεσιών επέκτασης – υποστήριξης του πληροφοριακού συστήματος «Μητρώου Πολιτών» του Υπουργείου Εσωτερικών", η Αρχή με το με α.π. 5475/19.10.2020 έγγραφό της είχε προβεί σε διεξοδική συμβουλευτική υποστήριξη της αιτούσας όσον αφορά στις προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' του ν. 4412/2016 και στον κατά το νόμο και τη νομολογία ορθό τρόπο τεκμηρίωσης της συνδρομής τους, καθώς επίσης και σε ενημέρωση της αιτούσας σχετικά με τη διαδικασία έκδοσης της κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, σύμφωνης γνώμης της, προκειμένου για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων με προσφυγή των αναθετουσών αρχών στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης.

II. Νομικό πλαίσιο

5. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι: «2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...] γ) [...] Ειδικότερα: [...] δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/EK και 2014/25/EK, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) εργασίμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη τη Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφαση της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπαξ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον εργάσιμες ημέρες. [...]».

6. Στις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 1 του ν. 4412/2016 "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)" (ΦΕΚ Α' 147/8.8.2016), η οποία ενσωμάτωσε στο εθνικό δίκαιο τις αντίστοιχες διατάξεις της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: "1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί: 1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου [...] 2) ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)», νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί, [...] 5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών/ αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, [...] 6) ως

«δημόσιες συμβάσεις έργων» και ως «συμβάσεις έργων» [...] 9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην των αναφερομένων στην περίπτωση 6. (α) ως «δημόσιες συμβάσεις εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών» νοούνται αυτές με αντικείμενο την εκπόνηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά την έννοια των στοιχείων α' και β', αντίστοιχα, της περίπτωσης 6 της παραγράφου 3, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Γ', όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής, (β) ως «δημόσιες συμβάσεις γενικών υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην των αναφερομένων στην υποπερίπτωση α' της παρούσας περίπτωσης, [...]."

7. Η διάταξη του άρθρου 5 ("Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170") του ιδίου ως άνω νόμου ορίζει ότι: "Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: (...) β) 135.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. [...], γ) 209.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. [...]."

Συναφώς επισημαίνεται ότι, με βάση τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού 2017/2365 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2017 "για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων", τα ανωτέρω χρηματικά όρια των περιπτώσεων β' και γ' του άρθρου 5 τροποποιήθηκαν από 1.1.2020 και έως το τέλος του 2021 στα αντίστοιχα ποσά των 139.000€ και 214.000€, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής της 30^{ης} Οκτωβρίου 2019 "για την τροποποίηση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ όσον αφορά στα κατώτατα χρηματικά όρια για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων".

8. Στις διατάξεις του άρθρου 6 ("Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)") του ιδίου ως άνω νόμου προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: "1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, [...] 4. Η εκτιμώμενη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61. [...]"

9. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' του ν. 4412/2016 (Α' 147), η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι: "2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] β) εάν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους: αα) [...] ββ) απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους, γγ) προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Οι εξαιρέσεις που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις ββ' και γγ' εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των

παραμέτρων της σύμβασης”

10. Στο ν. 4782/2021 (Α' 36/2021) «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία» και ιδίως στο άρθρο 142 « Έναρξη ισχύος Μέρους Α` » προβλέπονται τα εξής:

“1. Η ισχύς των διατάξεων: α) του άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016, β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4, 34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, 55, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131, 134 και 138, γ) του άρθρου 108, κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α` της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την 1η.9.2021. 2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α` της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.”

III. Νομική Εκτίμηση

11. Το υπό εξέταση αίτημα του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο αποτελεί αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 περίπτωση 1α' ν. 4412/2016, ειδικότερα δε και κεντρική κυβερνητική αρχή κατά τις προπαρατεθείσες διατάξεις της περίπτωσης 2 της ως άνω παραγράφου του ως άνω άρθρου του ιδίου ως άνω νόμου, αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών προγραμματισμού λογισμικού εφαρμογών με CPV 72212000-4 προκειμένου για την επέκταση - υποστήριξη του υφιστάμενου πληροφοριακού συστήματος Μητρώου Πολιτών. Συνεπώς το υπό εξέταση αίτημα αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών κατά την έννοια της προπαρατεθείσας διάταξης του άρθρου 2 παρ. 1 περ. (9β) του ν. 4412/2016.

Δεδομένου δε ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών εκτιμώμενης αξίας 400.000€ χωρίς ΦΠΑ, η οποία υπερβαίνει αυτοτελώς το ισχύον κατώτατο χρηματικό όριο της περίπτωσης β' του άρθρου 5 του ν. 4412/2016 για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών των κεντρικών κυβερνητικών αρχών, όπως η αιτούσα, προκύπτει ότι συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, ως ισχύει.

12. Επισημαίνεται ότι η διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ/τος 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016). Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας.

Συγκεκριμένα, η Οδηγία 2004/18/ΕΚ, συναφώς δε και η Οδηγία 2014/24/ΕΕ, προκειμένου να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

13. Όσον αφορά στις προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' του ν. 4412/2016, και όπως έχει δεχθεί η Αρχή σε πλείστες σχετικές της αποφάσεις (πρβλ. Δ16/2020, Δ9/2019, Δ21/2018), επισημαίνονται τα εξής:

Οι αναθέτουσες αρχές, όπως εν προκειμένω και η αιτούσα, μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις, μεταξύ αυτών και δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, προσφεύγοντας, κατ' εξαίρεση, σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σχετικής προκήρυξης όταν για τεχνικούς λόγους καθίσταται απολύτως αναγκαίο να ανατεθεί η εκτέλεση της σύμβασης σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, ο οποίος όμως δεν αρκεί να είναι απλώς ικανός να παράσχει με τον πλέον αποτελεσματικό και οικονομικά συμφέροντα τρόπο τις ζητούμενες υπηρεσίες αλλά απαιτείται να είναι και ο μοναδικός έναντι οιοδήποτε άλλου οικονομικού φορέα που παρέχει δυνητικά ανάλογες υπηρεσίες σε επίπεδο τουλάχιστον Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τις οποίες δεν πρέπει να υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο (πρβλ. τη σχετική νομολογία του ΔΕΚ: C-199/85 Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-296/92 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, C-57/94 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, καθώς επίσης και τα σχετικώς διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική σκέψη (50) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ βάσει των οποίων: *“οι αναθέτουσες αρχές που επικαλούνται αυτή την εξαίρεση θα πρέπει να αιτιολογούν γιατί δεν υπάρχουν εύλογες εναλλακτικές ή υποκατάστατα, όπως η χρήση εναλλακτικών διαύλων διανομής ακόμα και εκτός του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής ή να εξετάζουν παρεμφερή από άποψη λειτουργίας έργα, αγαθά και υπηρεσίες”*).

Στην περίπτωση αυτή, η αναθέτουσα αρχή, η οποία φέρει το βάρος απόδειξης προς τούτο, οφείλει προηγουμένως να έχει σταθμίσει όλες τις οικονομοτεχνικές παραμέτρους που καθιστούν αναγκαία την προσφυγή σε αυτήν την όλως εξαιρετική διαδικασία, με πλήρη και ειδική αιτιολογία που πρέπει να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου όσον αφορά στους λόγους που επέβαλαν την απόφασή της αυτή, διαφορετικά η διαδικασία της εν λόγω ανάθεσης δεν είναι νόμιμη (βλ. ενδεικτικά: πράξεις 77/2008, 263/2007, 186, 187, 188, 189, 190, 191/2006, 61/2004 VI Τμ Ελ.Συν, όπως και απόφαση Δ21/2018 της Αρχής).

Οι τεχνικοί λόγοι που δικαιολογούν την προσφυγή μίας αναθέτουσας αρχής στην ανωτέρω εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης αναφέρονται ενδεικτικά στην αιτιολογική σκέψη (50) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ ως εξής: *“[...] Στις περιπτώσεις που η κατάσταση της αποκλειστικότητας οφείλεται σε τεχνικούς λόγους, αυτοί θα πρέπει να προσδιορίζονται με ακρίβεια και να αιτιολογούνται κατά περίπτωση. Θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, επί παραδείγματι, την τεχνική αδυναμία άλλων οικονομικών φορέων να επιτύχουν τις απαιτούμενες επιδόσεις ή την αναγκαιότητα χρήσης ειδικής τεχνογνωσίας, εργαλείων ή μέσων που μόνον ένας φορέας διαθέτει. Οι τεχνικοί λόγοι μπορεί να προέρχονται επίσης από ειδικές απαιτήσεις διαλειτουργικότητας που πρέπει να πληρούνται για να εξασφαλιστεί η λειτουργία των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών. [...]”*.

Τέλος, προκειμένου για τη νόμιμη προσφυγή των αναθετουσών αρχών στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' του ν. 4412/2016, τίθεται ως επιπρόσθετη οριζόντια προϋπόθεση και το ότι η προτεινόμενη απουσία ανταγωνισμού δεν πρέπει να είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της προς σύναψη σύμβασης ο οποίος δημιουργήθηκε από την αναθέτουσα αρχή προκειμένου για τη μελλοντική ανάθεση δημόσιας σύμβασης κατ' επίκληση κατάστασης αποκλειστικότητας του προτεινόμενου αναδόχου οικονομικού φορέα (πρβλ. τα σχετικώς διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική σκέψη (50) της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ: *"η αποκλειστικότητα μπορεί να οφείλεται και σε άλλους λόγους, όμως μόνο καταστάσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση, εφόσον η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από την ίδια την αναθέτουσα αρχή με στόχο τη μελλοντική διαδικασία προμήθειας"*).

14. Εν προκειμένω, όσον αφορά στην εξέταση των προαναφερόμενων προϋποθέσεων συνδρομής των ρητώς επικαλούμενων από την αιτούσα διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' ν. 4412/2016 στην υπό κρίση υπόθεση, με βάση τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου διαπιστώνονται τα εξής:

14.1 Εισαγωγικά, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Η εταιρεία *"ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε."*, η οποία αναφέρεται από την αιτούσα και ως *"Open Technology Services (OTS) Α.Ε."* και αποτελεί τον προτεινόμενο ανάδοχο οικονομικό φορέα της κρινόμενης σύμβασης, είναι μέλος της αναδόχου ένωσης εταιρειών με την επωνυμία *"1. ALTEC ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε., 2. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε., 3. QUALITY & RELIABILITY ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – QUALITY & RELIABILITY ΑΕ"*, η οποία εκτέλεσε τη δημόσια σύμβαση υλοποίησης του πληροφοριακού συστήματος Μητρώου Πολιτών, προϋπολογισμού 7.804.250,00€ συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ και δικαιωμάτων προαίρεσης ποσοστού 55% επί του προϋπολογισμού του κυρίως έργου, τα οποία, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 11561/12.12.2011 διακήρυξη, αναλύονται σε: α) 15% για επαύξηση του κατακυρωθέντος φυσικού αντικειμένου και β) 40% για υπηρεσίες συντήρησης του εν λόγω συστήματος εκτεινόμενες σε χρονική περίοδο πενταετίας αρχομένης με τη λήξη της διετούς διάρκειας περιόδου εγγύησης καλής λειτουργίας, της τελευταίας δε αρχομένης από την παραλαβή της δοκιμαστικής παραγωγικής λειτουργίας του εν λόγω συστήματος.

Η προαναφερόμενη σύμβαση, συμβατικού τιμήματος 2.705.483,35 € (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) μη συμπεριλαμβανομένου του τιμήματος για τις υπηρεσίες πενταετούς συντήρησης κατά τη σχετική προσφορά της ως άνω αναδόχου ένωσης εταιρειών, ανατέθηκε στην τελευταία σε συνέχεια του από 13.2.2012 διεξαχθέντος βάσει της ως άνω διακήρυξης ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού της ΚτΠ Α.Ε. και δυνάμει της υπ' αριθμ. 1223/27.5.2015 υπογραφείσας σύμβασης, η οποία συγχρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ και παρελήφθη οριστικώς από την ΚτΠ Α.Ε. την 18^η.3.2019. Σημειωτέον ότι κύριος του έργου και φορέας λειτουργίας του προαναφερόμενου πληροφοριακού συστήματος ορίσθηκε το Υπουργείο Εσωτερικών.

Σύμφωνα δε με το σχετικό άρθρο Α.2.1 της ως άνω διακήρυξης, η συνοπτική περιγραφή του αντικειμένου, με κωδικό CPV 72.00.00.00-5 *"Υπηρεσίες Πληροφορικής και συναφείς υπηρεσίες"*, της προαναφερόμενης παραληφθείσας σύμβασης παροχής υπηρεσιών είναι η εξής:

"- Η δημιουργία κεντρικής υποδομής (εξοπλισμός και λογισμικό) στο ΥΠΕΣ και εν τέλει Μητρώου Πολιτών, ώστε να γίνει δυνατή η λειτουργία ενός κεντρικού συστήματος, όπου: i. μέσω μίας ενιαίας

διαδικτυακής εφαρμογής διαχείρισης, διαπιστευμένοι χρήστες, θα μπορούν να εισέρχονται στο σύστημα να καταχωρούν, αναζητούν, τροποποιούν/επεξεργάζονται, παρακολουθούν και εκτυπώνουν οποιοδήποτε είδος ληξιαρχικών και δημοτολογικών γεγονότων Πολιτών, τα οποία δηλώνονται/δημιουργούνται στα κατά τόπους αρμόδια γραφεία όλης της χώρας, ii. διαπιστευμένοι Φορείς Διαλειτουργικότητας θα μπορούν να αντλούν αυτοματοποιημένα από το Μητρώο Πολιτών, Ληξιαρχικά στοιχεία και στοιχεία Δημοτικής κατάστασης Πολιτών. - Η εκπαίδευση και η υποστήριξη (επιτόπια και τηλεφωνική), χρηστών του ΥΠΕΣ και πιλοτικών φορέων Λειτουργίας στα Υποσυστήματα που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του έργου. - Η δημιουργία μηχανισμού για αυτοματοποιημένη αντιπαραβολή των στοιχείων δημοτικής κατάστασης που τηρούνται στη βάση δεδομένων του Εθνικού Δημοτολογίου με τα ληξιαρχικά στοιχεία που θα μεταπέσουν στη βάση δεδομένων του Εθνικού Ληξιαρχείου. - Ενέργειες του Αναδόχου με στόχο, αφενός τη βελτίωση της ποιότητας, μέσω αντιπαραβολής, των στοιχείων του Εθνικού Δημοτολογίου και των ληξιαρχικών στοιχείων που θα μεταπέσουν στη βάση δεδομένων του Εθνικού Ληξιαρχείου και αφετέρου τη διασύνδεσή τους.”

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο Α.3.12 (“Περίοδος Εγγύησης και Συντήρησης (ΠΕΣ)”) της υπ’ αριθμ. 11561/12.12.2011 διακήρυξης, καθώς επίσης και σύμφωνα με το Παράρτημα 4 (“Υπηρεσίες Εγγύησης – Συντήρησης”) της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης, προβλεπόταν διετής περίοδος εγγύησης καλής λειτουργίας του υπόψη πληροφοριακού συστήματος, αρχομένης από την παραλαβή της δοκιμαστικής παραγωγικής του λειτουργίας (δηλαδή από την οριστική παραλαβή του), και πενταετής περίοδος συντήρησης αυτού, αρχομένης με το πέρας της περιόδου της ως άνω εγγύησης, ειδικότερα δε κατά τα εξής: “Ως ΠΕΣ ορίζεται η συνολική Περίοδος Εγγύησης και Συντήρησης, με έναρξη την Παραλαβή της Φάσης 9 της Δοκιμαστική Παραγωγική Λειτουργία και με χρονική διάρκεια επτά (7) έτη. Η ελάχιστη ζητούμενη Περίοδος Εγγύησης είναι δύο (2) έτη από την Παραλαβή της Φάσης 9 Δοκιμαστική Παραγωγική Λειτουργία. Ο Ανάδοχος, μετά την Οριστική Παραλαβή του Έργου, είναι υποχρεωμένος να υπογράψει με το ΦΟΡΕΑ για τον οποίο προορίζεται το Έργο, Σύμβαση Εγγύησης για την προσφερόμενη από αυτόν Περίοδο Εγγύησης. Η Περίοδος Συντήρησης ξεκινά με τη λήξη της προσφερόμενης Περιόδου Εγγύησης και λήγει με τη λήξη της ΠΕΣ. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, εφόσον το επιθυμεί ο ΦΟΡΕΑΣ για τον οποίο προορίζεται το Έργο, να υπογράψει Σύμβαση Συντήρησης, μετά το τέλος της προσφερόμενης από αυτόν Περιόδου Εγγύησης και με τίμημα το κόστος συντήρησης που αναφέρεται στην Προσφορά του.”

Οι δε προς ανάθεση υπηρεσίες προγραμματισμού λογισμικού εφαρμογών του υπόψη πληροφοριακού συστήματος, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο της κρινόμενης σύμβασης και οι οποίες προδιεγράφησαν αναλυτικά στο με α.π. 39972/29.6.2020 εσωτερικό έγγραφο της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της αιτούσας (βλ. ανωτέρω υπό σελ. 4 και 5 της παρούσας), είναι, όπως βεβαιώνει η αιτούσα, “πέραν των υποχρεώσεων του Αναδόχου που απορρέουν από την ισχύουσα σύμβαση συντήρησης/υποστήριξης” του υπόψη πληροφοριακού συστήματος και, ως εκ τούτου, διαφαίνεται ότι, σύμφωνα με την αιτούσα, δεν δύνανται να παρασχεθούν στο πλαίσιο της προς υπογραφή δημόσιας σύμβασης πενταετούς συντήρησης του υπόψη πληροφοριακού συστήματος και συγκεκριμένα επί τη βάση του όρου του Παραρτήματος 4 (“Υπηρεσίες Εγγύησης – Συντήρησης”) της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης, ο οποίος προέβλεπε ότι “Εφόσον κατά τις περιόδους Εγγύησης και Συντήρησης των υποσυστημάτων του ΠΣ γίνουν αλλαγές μικρής έκτασης στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τα Ληξιαρχεία και τα Δημοτολόγια, ο Ανάδοχος θα προσαρμόσει τα Υποσυστήματα που θα βρίσκονται σε εγγύηση ή συντήρηση ώστε να είναι συμβατά με την ισχύουσα νομοθεσία’.

Αφορούν δε “σε πρόσθετες υπηρεσίες υποστήριξης onsite με πρόβλεψη συγκεκριμένων ανθρωποωρών, ώστε παράλληλα να γίνεται μεταφορά τεχνογνωσίας στους υπαλλήλους της Υπηρεσίας (ΔΗΔ), βελτιώσεις και προσαρμογές λογισμικού εφαρμογών, καθώς και νέες πρόσθετες υλοποιήσεις επέκτασης του Μητρώου Πολιτών στα πλαίσια νέων θεσμικών απαιτήσεων (Ενδεικτικά: Διασύνδεση Προξενείων: άρθρα 27 - 35 του ν.4674/2020, αλλαγές στο υποσύστημα εκλογικών καταλόγων του Μητρώου Πολιτών λόγω αλλαγών που επέφερε ο νόμος περί διευκόλυνσης άσκησης εκλογικού δικαιώματος των εκτός επικράτειας εκλογέων: ν. 4648/2019 κλπ.) και νέων απαιτήσεων που προκύπτουν από τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Δημόσιας Διοίκησης (υλοποίηση ενημέρωσης τρίτων μητρώων με μεταβολές του Μητρώου Πολιτών, Αυτεπάγγελτη Αναζήτηση Στοιχείων Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης για σύνταξη Ληξιαρχικών Πράξεων χωρίς διακίνηση εγγράφων, Προσθήκη ΑΦΜ στο Δημοτολόγιο, Ενημέρωση ΑΜΚΑ Πολιτών στο Δημοτολόγιο, Ανάπτυξη νέων υπηρεσιών διαλειτουργικότητας, πχ παροχή πεδίων αποσπασμάτων Ληξιαρχικών Πράξεων).”

14.2 Σύμφωνα με το εξεταζόμενο αίτημά της, το οποίο ερείδεται στη με α.π. 10305/13.8.2020 τεχνική έκθεση της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (τεχνικά αρμόδιας Υπηρεσίας της αιτούσας) και επιχειρήθηκε να τεκμηριωθεί με τα έγγραφα και στοιχεία που υπεβλήθησαν με τα από 4.3.2021 και 18.3.2021 μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της ίδιας ως άνω Υπηρεσίας της, η αιτούσα αναθέτουσα αρχή προβάλλει **τεχνικούς λόγους**, οι οποίοι, κατά τους ισχυρισμούς της, θεμελιώνουν την απουσία ανταγωνισμού κατά την ανάθεση της υπόψη δημόσιας σύμβασης, καθιστώντας τον προτεινόμενο οικονομικό φορέα μοναδικό ικανό ανάδοχο αυτής κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' του ν. 4412/2016 ως ρητώς επικαλούμενης νομικής βάσης του υπόψη αιτήματος.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την ως άνω υποβληθείσα τεχνική έκθεση, βλ. ανωτέρω υπό παρ. 2 σελ. 6-7 της παρούσας, η αιτούσα προβάλλει τους εξής ισχυρισμούς:

Κατά πρώτον, το ότι ο ως άνω προτεινόμενος οικονομικός φορέας διαθέτει “τη μοναδική τεχνογνωσία και τη γνώση των υπάρχουσών απαιτήσεων και ιδιαιτεροτήτων” του ως άνω πληροφοριακού συστήματος, καθώς αφενός “η Ανάδοχος Ένωση Εταιριών και τώρα το μέλος αυτής «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» διαμόρφωσε εξ αρχής τον κώδικα και τις βάσεις του έργου ... on demand, σύμφωνα με τις επιμέρους απαιτήσεις του Υπουργείου Εσωτερικών”, αφετέρου η ως άνω εταιρεία είναι “η μοναδική κατασκευάστρια του λογισμικού και η μοναδική που έχει πρόσβαση σε αυτό και μπορεί να επιφέρει αλλαγές μέσω διορθώσεων και τροποποιήσεων βάσει της αρχικής σύμβασης και μέχρι τον Μάρτιο του 2021”.

Κατά δεύτερον, το ότι “τόσο η βάση δεδομένων όσο και ο πηγαίος κώδικας διαμορφώνονται και τροποποιούνται από την εταιρεία «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» στο πλαίσιο ικανοποίησης των αναγκών του Υπουργείου Εσωτερικών και της περιόδου εγγύησης καλής λειτουργίας”, καθώς “σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους του Έργου «Πληροφοριακό Σύστημα Μητρώου Πολιτών» (Παράρτημα 4: Υπηρεσίες Εγγύησης-Συντήρησης) στις υπηρεσίες περιόδου εγγύησης περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων: τεκμηρίωση πρόσθετων προσαρμογών και παραμετροποιήσεων σε εξοπλισμό, έτοιμο λογισμικό και υποσυστήματα λογισμικού και τεκμηρίωση εγκαταστάσεων νέων εκδόσεων έτοιμου λογισμικού και υποσυστημάτων λογισμικού”, και, ως εκ τούτου, “η υλοποίηση του νέου έργου [εννοείται της κρινόμενης σύμβασης] από άλλο ανάδοχο, ενδέχεται να προκαλέσει δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες στη χρήση του συστήματος, καθώς και την απώλεια των δικαιωμάτων δωρεάν εγγύησης καλής λειτουργίας του συστήματος (η δωρεάν εγγύηση παρέχεται εφόσον οι ανωμαλίες λειτουργίας τις οποίες δεσμεύεται να αποκαταστήσει η εταιρεία «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» δεν έχουν προκύψει από άστοχες παρεμβάσεις τρίτων) για το Υπουργείο.”

Συναφώς προς τον δεύτερο ως άνω ισχυρισμό της, η αιτούσα προβάλλει κατά το εξεταζόμενο αίτημά της την άποψη ότι *“η ανάληψη των εργασιών επέκτασης και υποστήριξης”* του υπόψη πληροφοριακού συστήματος *“από τρίτο ανάδοχο, πλην της εταιρίας «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.»*, είναι βέβαιο ότι θα δημιουργούσε πολλαπλές τεχνικές δυσκολίες και δυσχέρειες, οι οποίες θα είχαν δυσανάλογο κόστος σε χρόνο και χρήμα, δεδομένου ότι θα ήταν σχεδόν αδύνατο, να επεκτείνει ένας τρίτος το λογισμικό που επεξεργάζεται και δουλεύει κάποιος άλλος”, άποψη η οποία επαναλαμβάνεται και με το από 18.3.2021 e-mail της προαναφερόμενης τεχνικά αρμόδιας Υπηρεσίας της αιτούσας (βλ. *“πιθανή εμπλοκή τρίτου στις σχετικές εργασίες επέκτασης – υποστήριξης του Πληροφοριακού συστήματος είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα δημιουργήσει σημαντικά κόστη σε χρόνο και σε ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών λόγω έλλειψης τεχνογνωσίας αλλά και πολλές τεχνικές δυσχέρειες”*), χωρίς όμως να συνοδεύεται από κάποια ειδικό και αιτιολογημένο προσδιορισμό των συγκεκριμένων τεχνικών δυσχερειών και του κόστους που θα συνεπαγόταν για την αιτούσα η ανάθεση της κρινόμενης σύμβασης σε οικονομικό φορέα διαφορετικό του προτεινόμενου.

Τέλος, σύμφωνα με τον προαναφερόμενο ισχυρισμό της τεχνικά αρμόδιας Υπηρεσίας της αιτούσας, προβάλλεται ότι *“οι νέες υπηρεσίες επέκτασης και υποστήριξης”*, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο της προς ανάθεση δημόσιας σύμβασης και βεβαιώνονται ως διακριτές σε σχέση με τις υπηρεσίες εγγύησης – συντήρησης της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης υλοποίησης του υπόψη πληροφοριακού συστήματος, *“θα πρέπει να παρέχονται σε πλήρη ακολουθία, πάνω στον κώδικα που έχει ήδη αναπτυχθεί, και πάνω στις όποιες τροποποιήσεις και παραμετροποιήσεις αυτού προκύπτουν προκειμένου να επιλυθούν προβλήματα που παρουσιάζονται στην περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας.”*

Εν προκειμένω, όσον αφορά στους ανωτέρω ισχυρισμούς της αιτούσας επισημαίνονται τα εξής:

Ομολογουμένως, από τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης δεν δύναται να αμφισβητηθεί ο τεχνικά ιδιόμορφος χαρακτήρας του λογισμικού (πηγαίου κώδικα και βάσεων δεδομένων) του υφιστάμενου πληροφοριακού συστήματος Μητρώου Πολιτών, το οποίο διαφαίνεται ότι αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης ειδικά για τις απαιτήσεις του Υπουργείου Εσωτερικών ως κυρίου του έργου και φορέα λειτουργίας του, γεγονός που καθιστά τεχνικά ιδιόμορφη και την προς ανάθεση σύμβαση υπηρεσιών, καθώς οι παρεχόμενες στο πλαίσιο της κρινόμενης σύμβασης υπηρεσίες προγραμματισμού λογισμικού για την επέκταση – υποστήριξη του υπόψη πληροφοριακού συστήματος θα βασισθούν, όπως βεβαιώνει η αιτούσα, στο υφιστάμενο λογισμικό (πηγαίο κώδικα και βάσεις δεδομένων) του εν λόγω συστήματος.

Πλην όμως, όπως παγίως έχει κριθεί νομολογιακά, εν προκειμένω δεν αρκεί το γεγονός ότι οι υπό ανάθεση υπηρεσίες παρουσιάζουν τεχνική ιδιομορφία, αλλά πρέπει να τεκμηριώνεται από την αιτούσα και το ότι η συγκεκριμένη τεχνική ιδιομορφία της προς ανάθεση σύμβασης καθιστά απολύτως αναγκαία την ανάθεσή της στο συγκεκριμένο προτεινόμενο οικονομικό φορέα και μόνον (βλ. ΔΕΕ απόφαση C-394/02, σκέψη 34), δεδομένου του ότι ο ισχυρισμός και μόνον ότι η προς ανάθεση σύμβαση έχει περίπλοκο και δυσχερή χαρακτήρα δεν αρκεί για την απόδειξη ότι η σύμβαση πρέπει να ανατεθεί σε συγκεκριμένο ανάδοχο και μόνον σε αυτόν (βλ. ΔΕΕ απόφαση C-385/02, σκέψη 21, πρβλ. και Κατευθυντήρια Οδηγία 1/2013 της Αρχής, αναρτημένη στο www.eaadhsy.gr). Ειδικότερα:

Όσον αφορά στον πρώτο ως άνω ισχυρισμό της αιτούσας, πράγματι, σύμφωνα με την υπ. αριθμ. ΚτΠ Α.Ε. 3580/16.3.2021 βεβαίωση καλής εκτέλεσης της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης υλοποίησης του υπόψη πληροφοριακού συστήματος, η οποία προσκομίσθηκε με το από 18.3.2021 μήνυμα

ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της αιτούσας, βεβαιώνεται ότι ο προτεινόμενος ανάδοχος της κρινόμενης σύμβασης (ήτοι η εταιρεία “ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.” άλλως και “Open Technology Services (OTS) Α.Ε.”) είναι το μέλος της αναδόχου της ως άνω σύμβασης ένωσης εταιρειών το οποίο διαμόρφωσε το λογισμικό (πηγαίο κώδικα και βάσεις δεδομένων) του υπόψη πληροφοριακού συστήματος, ειδικότερα δε τις “επιχειρησιακές εφαρμογές: 1. Υποσύστημα Μητρώου Πολιτών, 2. Υποσύστημα Διαχείρισης ΛΠ και Ροής εργασιών, 3. Υποσύστημα Νέου Δημοτολογίου, 4. Υποσύστημα Μητρώου Αρρένων, 5. Υποσύστημα Διαχείρισης Εκλογικών” του εν λόγω συστήματος, εξ αρχής και σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αιτούσας κατά τους όρους της ως άνω εκτελεσθείσας δημόσιας σύμβασης. Παράλληλα, με βάση την ίδια ως άνω βεβαίωση της ΚτΠ Α.Ε. βεβαιώνεται και το ότι η προαναφερόμενη εταιρεία έχει παράσχει στην αιτούσα τις προβλεπόμενες υπηρεσίες της διετούς εγγύησης καλής λειτουργίας της ως άνω εκτελεσθείσας δημόσιας σύμβασης, και συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, κατά το χρονικό διάστημα που έπεται της από 18.3.2019 οριστικής παραλαβής της και έως 18.3.2021.

Ειδικότερα, στην ως άνω βεβαίωση της ΚτΠ Α.Ε. περί της καλής εκτέλεσης της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 δημόσιας σύμβασης αναφέρεται ότι: “Με την παρούσα βεβαιώνουμε ότι η εταιρία «OTS Α.Ε.», ως μέλος της Ένωσης εταιρειών «ALTEC INTEGRATION Α.Ε. - OTS Α.Ε. - QUALITY & RELIABILITY Α.Ε.», ανέλαβε και εκτέλεσε επιτυχώς την υπ’ αριθ. 1223/2015 Σύμβαση, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ποσού 2.718.344,29€ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), για το έργο: «Πληροφοριακό Σύστημα Μητρώου Πολιτών», με ημερομηνία έναρξης έργου στις 27-05-2015 (υπ’ αριθ. 1223/27-05-2015 Σύμβαση) και ημερομηνία Οριστικής Παραλαβής στις 18-03-2019 (υπ’ αρ. 4364/18-03-2019 απόφαση Οριστικής Παραλαβής). Το έργο εκτελέστηκε σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις, την ισχύουσα νομοθεσία και ολοκληρώθηκε εμπρόθεσμα. Σημειώνεται ότι, με την 5η τροποποίηση της Σύμβασης (28-12-2017), τη διαχείριση υλοποίησης του έργου την ανέλαβαν στελέχη από την εταιρεία OTS Α.Ε.. Επιπρόσθετα, η εταιρία OTS Α.Ε. υλοποίησε τις επιχειρησιακές εφαρμογές του έργου, ήτοι: 1. Υποσύστημα Μητρώου Πολιτών, 2. Υποσύστημα Διαχείρισης ΛΠ και Ροής εργασιών, 3. Υποσύστημα Νέου Δημοτολογίου, 4. Υποσύστημα Μητρώου Αρρένων, 5. Υποσύστημα Διαχείρισης Εκλογικών. Τέλος, κατόπιν της οριστικής παραλαβής του έργου, η OTS Α.Ε., ως μέλος της Ένωσης, προσφέρει υπηρεσίες εγγύησης κατά την δωρεάν διετή περίοδο εγγύησης του έργου.”

Συνεπώς, από τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης δύναται να θεωρηθεί ότι ο προτεινόμενος ως ανάδοχος της κρινόμενης σύμβασης οικονομικός φορέας είναι αυτός που κατά τεκμήριο διαθέτει εξειδικευμένη τεχνογνωσία του υφιστάμενου κατά την παρούσα χρονική στιγμή λογισμικού (πηγαίου κώδικα και βάσεων δεδομένων) του προς επέκταση – υποστήριξη πληροφοριακού συστήματος έναντι των υπολοίπων δύο οικονομικών φορέων - μελών της προαναφερόμενης ένωσης εταιρειών, η οποία αποτέλεσε τον ανάδοχο της αριθμ. 1223/27.5.2015 δημόσιας σύμβασης υλοποίησης του συγκεκριμένου συστήματος.

Σημειωτέον δε ότι με την υπ’ αριθμ. 345/4.3.2021 επιστολή του προς την αιτούσα ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας έχει ανταποκριθεί θετικά στην (ενόψει της λήξης την 18^η.3.2021 της περιόδου εγγύησης καλής λειτουργίας του υπόψη πληροφοριακού συστήματος) υποβληθείσα πρόσκλησή της για τη σύναψη της παρεπόμενης δημόσιας σύμβασης πενταετούς συντήρησης του υπόψη πληροφοριακού συστήματος κατά τους όρους της υπ’ αριθμ. 11561/12.12.2011 διακήρυξης, της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 αρχικής σύμβασης και της από 13.2.2012 προσφοράς της ως άνω ένωσης εταιρειών, ενώ το δεύτερο μέλος (υπό την επωνυμία “ALTEC ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.”) της υπόψη ένωσης εταιρειών δεν υφίσταται πλέον, όπως βεβαιώνει η αιτούσα, χωρίς από τα στοιχεία

του φακέλου να προκύπτει από πότε συμβαίνει αυτό, το δε τρίτο μέλος της υπόψη ένωσης εταιρειών (υπό την επωνυμία "QUALITY & RELIABILITY ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – QUALITY & RELIABILITY ΑΕ") δεν έχει ανταποκριθεί στην ως άνω πρόσκληση της αιτούσας, όπως βεβαιώνει η ίδια.

Πλην όμως, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου διαπιστώνεται ότι η αιτούσα δεν έχει προβεί σε κάποια έρευνα αγοράς προκειμένου για την διά αυτής πλήρη στάθμιση των τεχνικο-οικονομικών παραμέτρων της κρινόμενης σύμβασης μέσω της αναζήτησης και άλλων εξειδικευμένων οικονομικών φορέων, πέραν του προτεινόμενου και ήδη εγκατεστημένου στο υπόψη σύστημα παρόχου, είτε ημεδαπών είτε αλλοδαπών (εγκατεστημένων σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τουλάχιστον), δραστηριοποιούμενων στην αγορά της παροχής υπηρεσιών πληροφορικής, οι οποίοι θα ήταν ικανοί να αναλάβουν την εκτέλεση της κρινόμενης δημόσιας σύμβασης, πολλώ δε μάλλον ενόψει του ότι ο πηγαίος κώδικας, οι βάσεις δεδομένων καθώς και όλα τα παραδοτέα στο πλαίσιο της αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης υλοποίησης του υπόψη πληροφοριακού συστήματος, συμπεριλαμβανομένων και των όποιων επιγενομένων τροποποιήσεων και παραμετροποιήσεων του οικείου λογισμικού κατά την παρασχεθείσα διετή εγγύηση καλής λειτουργίας, αποτελούν, σύμφωνα με τους σχετικούς όρους¹ του άρθρου Β.5.9 της υπ' αριθμ. 11561/12.12.2011 διακήρυξης καθώς και του άρθρου 15 και του Παραρτήματος 4 παρ. 4.1 της υπ' αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης, ιδιοκτησία του

¹ Οι σχετικοί όροι του άρθρου Β.5.9 της υπ' αριθμ. 11561/12.12.2011 διακήρυξης και άρθρου 15 της υπ' αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης, οι οποίοι αφορούν στα πνευματικά δικαιώματα και την κυριότητα των παραδοτέων της σύμβασης αυτής, προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τα εξής: "Όλα τα αποτελέσματα - μελέτες, στοιχεία και κάθε άλλο έγγραφο ή αρχείο σχετικό με το Έργο, ο πηγαίος κώδικας (source code) και οι βάσεις δεδομένων, όπου επιτρέπεται και δεν αποτελεί απλώς παραχώρηση άδειας χρήσης, καθώς και όλα τα υπόλοιπα παραδοτέα που θα αποκτηθούν ή θα αναπτυχθούν από τον Ανάδοχο με δαπάνες του Έργου, θα αποτελούν αποκλειστική ιδιοκτησία της ΚτΠ Α.Ε. και του Κυρίου του Έργου / Φορέα Λειτουργίας, που μπορούν να τα διαχειρίζονται και να τα εκμεταλλεύονται (όχι εμπορικά), εκτός και αν ήδη προϋπάρχουν σχετικά πνευματικά δικαιώματα. Τα αποτελέσματα θα είναι πάντοτε στη διάθεση των νομίμων εκπροσώπων της ΚτΠ Α.Ε. και του Κυρίου του Έργου / Φορέα Λειτουργίας κατά τη διάρκεια ισχύος της Σύμβασης, και εάν βρίσκονται στην κατοχή του Αναδόχου, θα παραδοθούν στην ΚτΠ Α.Ε. και στον Κύριο του Έργου / Φορέα Λειτουργίας κατά την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη ή λύση της Σύμβασης. Σε περίπτωση αρχείων με στοιχεία σε ηλεκτρονική μορφή, ο Ανάδοχος υποχρεούται να συνοδεύσει την παράδοσή τους με έγγραφη τεκμηρίωση και με οδηγίες για την ανάκτηση / διαχείρισή τους. Με την οριστική παραλαβή του έργου τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας μεταβιβάζονται από τον Ανάδοχο αυτοδίκαια στην ΚτΠ Α.Ε. και στον Κύριο του Έργου / Φορέα Λειτουργίας οι οποίοι θα είναι πλέον οι αποκλειστικοί δικαιούχοι επί του Έργου και θα φέρουν όλες τις εξουσίες που απορρέουν από αυτό, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά αναφερομένων της εξουσίας οριστικής ή προσωρινής αναπαραγωγής του λογισμικού με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, την εξουσία φόρτωσης, εμφάνισης στην οθόνη, εκτέλεσης μεταβίβασης, αντιγραφής, αποθήκευσης αλλά και τροποποίησης χωρίς άδεια του Αναδόχου, η οποία σε κάθε περίπτωση παρέχεται ανέκκλητα δια της υπογραφής της σύμβασης."

Στους δε σχετικούς όρους του Παραρτήματος 4 παρ. 4.1 της υπ' αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι το μοναδικό παραδοτέο των παρεχομένων υπηρεσιών υποστήριξης και αποκατάστασης βλαβών του συστήματος κατά τη διετή εγγύηση καλής λειτουργίας του συνίσταται στο "τεύχος αποτύπωσης υπηρεσιών", το οποίο, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει: α) "τεκμηρίωση πρόσθετων προσαρμογών και παραμετροποιήσεων σε εξοπλισμό, έτοιμο λογισμικό και υποσυστήματα λογισμικού", β) "τεκμηρίωση εγκαταστάσεων νέων εκδόσεων έτοιμου λογισμικού και υποσυστημάτων λογισμικού", γ) "παράδοση αντιτύπων όλων των μεταβολών ή επανεκδόσεων ή τροποποιήσεων των εγχειριδίων του εξοπλισμού, έτοιμου λογισμικού και υποσυστημάτων λογισμικού".

Υπουργείου Εσωτερικών ως κυρίου του ως άνω έργου και, συνεπώς, είναι ελευθέρως διαθέσιμα στην αιτούσα προκειμένου να αποτελέσουν τη βάση μίας τέτοιας έρευνας αγοράς.

Σημειωτέον δε ότι η αιτούσα είχε ενημερωθεί με το με α.π. 5475/19.10.2020 έγγραφο της Αρχής, αρκετούς μήνες πριν από την εν τέλει υποβολή του εξεταζόμενου αιτήματος προς την τελευταία την 23^η.2.2021, ότι προκειμένου για τη νόμιμη ανάθεση της κρινόμενης σύμβασης κατά την επικαλούμενη νομική βάση του εξεταζόμενου αιτήματός της απαιτείται να έχει καταστεί απολύτως αναγκαίο όπως η εκτέλεση της σύμβασης ανατεθεί σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, ο οποίος όμως δεν αρκεί να είναι απλώς ικανός να παράσχει με τον πλέον αποτελεσματικό και οικονομικά συμφέροντα τρόπο τις ζητούμενες υπηρεσίες αλλά απαιτείται να είναι και ο μοναδικός έναντι οιαδήποτε άλλου (βλ. αποφάσεις ΔΕΚ C-199/85 Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-296/92 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, C-57/94 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας).

Συνεπώς, ενόψει των προεκτεθέντων, και ακόμα και εάν ληφθεί υπόψη ο προβαλλόμενος ισχυρισμός της αιτούσας περί του ότι *“δεν υπάρχει ανταγωνιστικό προϊόν εφόσον αυτό που αναπτύχθηκε [εννοείται το πληροφοριακό σύστημα Μητρώου Πολιτών] είναι μοναδικό, επομένως δεν υφίσταται ανταγωνισμός με αντίστοιχα προϊόντα”* καθώς το λογισμικό του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος αναπτύχθηκε εξ αρχής *“on demand, σύμφωνα με τις επιμέρους απαιτήσεις του Υπουργείου Εσωτερικών”* στο πλαίσιο της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης, εντούτοις διαφαίνεται βασίμως ότι η αιτούσα δεν έχει προβεί σε πλήρη στάθμιση όλων των τεχνικο-οικονομικών παραμέτρων της προς ανάθεση σύμβασης, προκειμένου, εν συνεχεία, με πλήρη και ειδική αιτιολογία να θεωρήσει τον προτεινόμενο οικονομικό φορέα ως τον μόνο ικανό να της παράσχει τις προς ανάθεση υπηρεσίες επέκτασης – υποστήριξης του υπόψη πληροφοριακού συστήματος, όπως απαιτεί η σχετική με την εφαρμογή της επικαλούμενης διάταξης νομολογία (βλ. υπό παρ. 13 σελ. 14 της παρούσας).

Όσον αφορά στο δεύτερο ως άνω ισχυρισμό της αιτούσας, ο οποίος επικεντρώνεται στο ότι *“τόσο η βάση δεδομένων όσο και ο πηγαίος κώδικας [εννοείται του υπόψη πληροφοριακού συστήματος] διαμορφώνονται και τροποποιούνται από την εταιρεία «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» στο πλαίσιο ικανοποίησης των αναγκών του Υπουργείου Εσωτερικών και της περιόδου εγγύησης καλής λειτουργίας”*, δεν διαφαίνεται ότι δύναται να στοιχειοθετήσει βάσιμο τεχνικό λόγο ο οποίος επιβάλλει την ανάθεση της κρινόμενης σύμβασης στον προτεινόμενο ανάδοχο και μόνον σε αυτόν, καθώς:

i) τόσο η *“τεκμηρίωση πρόσθετων προσαρμογών και παραμετροποιήσεων σε εξοπλισμό, έτοιμο λογισμικό και υποσυστήματα λογισμικού”* όσο και η *“τεκμηρίωση εγκαταστάσεων νέων εκδόσεων έτοιμου λογισμικού και υποσυστημάτων λογισμικού”*, οι οποίες βεβαιώνονται ως παρασχεθείσες από τον προτεινόμενο οικονομικό φορέα προς την αιτούσα υπηρεσίες εγγύησης καλής λειτουργίας του υπόψη συστήματος, συνέχονται, σύμφωνα με τους προεκτεθέντες όρους του Παραρτήματος 4 παρ. 4.1 της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης, με την υποστήριξη και την αποκατάσταση βλαβών του εν λόγω συστήματος κατά τη διετή εγγύηση καλής λειτουργίας του και δεν φαίνεται να συνέχονται με ουσιώδεις τροποποιήσεις του υπόψη λογισμικού του υπόψη πληροφοριακού συστήματος δυνάμενες να στοιχειοθετήσουν μοναδικό συγκριτικό πλεονέκτημα τεχνογνωσίας του προτεινόμενου αναδόχου επί αυτού, και

ii) η διετής περίοδος παροχής των υπηρεσιών εγγύησης καλής λειτουργίας της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης υλοποίησης του υπόψη πληροφοριακού συστήματος έχει ήδη λήξει την 18^η.3.2021 και όλες οι επιγενομένες από τον προτεινόμενο οικονομικό φορέα κατά την εν λόγω περίοδο τροποποιήσεις και παραμετροποιήσεις του λογισμικού (πηγαίου κώδικα και βάσεων

δεδομένων) του υπόψη πληροφοριακού συστήματος αποτελούν πλέον ιδιοκτησία του Υπουργείου Εσωτερικών ως κυρίου του ως άνω έργου (βλ. προαναφερόμενους υπό υποσημείωση (1) σχετικούς όρους του Παραρτήματος 4 παρ. 4.1 υπ' αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης) και, συνεπώς, το υπόψη ανοικτό λογισμικό δύναται να είναι ελευθέρως διαθέσιμο από την αιτούσα προς τον οιονδήποτε εξειδικευμένο οικονομικό φορέα ως δυνητικό ανάδοχο της προς σύναψη σύμβασης.

Πράγματι, σύμφωνα με τους προαναφερόμενους υπό υποσημείωση (1) της παρούσας σχετικούς συμβατικούς όρους του Παραρτήματος 4 παρ. 4.1 της ως άνω εκτελεσθείσας σύμβασης, προβλέπεται ότι η *“τεκμηρίωση πρόσθετων προσαρμογών και παραμετροποιήσεων σε εξοπλισμό, έτοιμο λογισμικό και υποσυστήματα λογισμικού”* και η *“τεκμηρίωση εγκαταστάσεων νέων εκδόσεων έτοιμου λογισμικού και υποσυστημάτων λογισμικού”* αποτελούν στοιχεία του παραδοτέου *“τεύχους αποτύπωσης υπηρεσιών”*, στο οποίο αποτυπώνονται οι *“υπηρεσίες υποστήριξης και αποκατάστασης βλαβών”* του υπόψη πληροφοριακού συστήματος, οι οποίες αποτελούν το μοναδικό παραδοτέο του αναδόχου κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας του εν λόγω συστήματος.

14.3 Περαιτέρω, πέραν των ως άνω τεχνικών λόγων, με το από 4.3.2021 συμπληρωματικό της e-mail, η αιτούσα προβάλλει επιπρόσθετα τον ισχυρισμό ότι *“η ανάληψη των εργασιών επέκτασης και υποστήριξης”* του υπόψη πληροφοριακού συστήματος *“από τρίτο ανάδοχο, πλην της εταιρίας «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» ... θα οδηγούσε σε απώλεια των δικαιωμάτων στην εγγύηση καλής λειτουργίας, καθώς η εταιρία βάσει της σύμβασης δεν μπορεί να παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες αν ο κώδικας και η βάση υποστούν τροποποιήσεις για τις οποίες δεν ευθύνεται η ίδια.”*.

Συνεπώς, και προκειμένου να στοιχειοθετήσει το ότι η κρινόμενη σύμβαση είναι απολύτως αναγκαία να ανατεθεί στον προτεινόμενο οικονομικό φορέα και μόνον, η αιτούσα φαίνεται να επικαλείται επιπρόσθετα και νομικούς λόγους σχετικούς με ενδεχόμενη απώλεια δικαιωμάτων στην εγγύηση καλής λειτουργίας του υπόψη πληροφοριακού συστήματος σε περίπτωση ανάθεσης της κρινόμενης σύμβασης σε έτερο πλην του προτεινόμενου οικονομικό φορέα, χωρίς όμως να επικαλείται ρητώς την ύπαρξη αποκλειστικών δικαιωμάτων του τελευταίου κατά τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016. Τα εν λόγω δε επικαλούμενα δικαιώματα φαίνεται να συνεπάγονται, κατά την αιτούσα, ότι *“καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου εγγύησης, ο Ανάδοχος είναι ο μόνος που έχει πρόσβαση τόσο στο παραγωγικό περιβάλλον του έργου όσο και στο DRS, ακριβώς για να μην προκύψουν τέτοιου είδους θέματα”*, ενώ, κατά τον ίδιο ισχυρισμό της, λόγω των προβλεπόμενων ρητρών της ανωτέρω σύμβασης περί μη διαθεσιμότητας του υπόψη πληροφοριακού συστήματος, *“ο Ανάδοχος δεν μπορεί να εγγυηθεί για υποδομές, εφαρμογές κλπ, σε ένα τέτοιο σφιχτό πλαίσιο, όταν ένας τρίτος έχει τη δυνατότητα παρέμβασης σε αυτά τα στοιχεία”*.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το από 4.3.2021 συμπληρωματικό της email, η αιτούσα επικαλείται τους σχετικούς όρους του Παραρτήματος 4 παράγραφος 4.2 της υπ' αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης, οι οποίοι όμως δεν αφορούν στις υπηρεσίες της παρασχεθείσας από 18.3.2019 έως 18.3.2021 εγγύησης καλής λειτουργίας του υπόψη πληροφοριακού συστήματος, αλλά στις υπηρεσίες περιόδου συντήρησης του εν λόγω συστήματος, και πιο συγκεκριμένα συντήρησης του έτοιμου λογισμικού και των υποσυστημάτων λογισμικού του, για την παροχή των οποίων, όμως, επισημαίνεται ότι δεν έχει υπογραφεί η προβλεπόμενη σύμβαση μονομερούς δικαιώματος προαίρεσης της αιτούσας με την ανάδοχο ένωση εταιρειών της ανωτέρω παραληφθείσας σύμβασης κατά τους σχετικούς συμβατικούς όρους του Παραρτήματος 4 της υπ' αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης (βλ. *“Ο Ανάδοχος, μετά την Οριστική Παραλαβή του Έργου, είναι υποχρεωμένος να υπογράψει με το ΦΟΡΕΑ για τον οποίο προορίζεται το Έργο, Σύμβαση Εγγύησης για την προσφερόμενη από αυτόν Περίοδο Εγγύησης. Η*

Περίοδος Συντήρησης ξεκινά με τη λήξη της προσφερόμενης Περιόδου Εγγύησης και λήγει με τη λήξη της ΠΕΣ. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, εφόσον το επιθυμεί ο ΦΟΡΕΑΣ για τον οποίο προορίζεται το Έργο, να υπογράψει Σύμβαση Συντήρησης, μετά το τέλος της προσφερόμενης από αυτόν Περιόδου Εγγύησης και με τίμημα το κόστος συντήρησης που αναφέρεται στην Προσφορά του”).

Πράγματι, οι επικαλούμενοι από την αιτούσα όροι του Παραρτήματος 4 παράγραφος 4.2 της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης έχουν ως εξής: **“Συντήρηση έτοιμου λογισμικού.** Στο πλαίσιο των Υπηρεσιών Συντήρησης του έτοιμου λογισμικού, ο Ανάδοχος θα διασφαλίζει την καλή του λειτουργία προβαίνοντας στις παρακάτω ενέργειες: [...] 4. Εντοπισμός αιτιών βλαβών/δυσλειτουργιών και αποκατάσταση. Κατόπιν τεκμηριωμένης ειδοποίησης από τον Φορέα Λειτουργίας, θα επιλύονται τα προβλήματα εντός χρονικού διαστήματος από την αναγγελία (όπως αναφέρεται και στο Παράρτημα 4.3 της παρούσας), εφόσον αυτά δεν έχουν προκύψει από κακόβουλες ή άστοχες παρεμβάσεις τρίτων. [...] **Συντήρηση Υποσυστημάτων λογισμικού.** Στο πλαίσιο των Υπηρεσιών Συντήρησης των Υποσυστημάτων Λογισμικού, ο Ανάδοχος θα διασφαλίζει την καλή τους λειτουργία προβαίνοντας στις παρακάτω ενέργειες: [...] Αποκατάσταση ανωμαλιών λειτουργίας (bugs) των Υποσυστημάτων Λογισμικού. Κατόπιν έγγραφης ειδοποίησης από τον Φορέα Λειτουργίας, θα επιλύει τα προβλήματα εντός χρονικού διαστήματος από την αναγγελία (όπως αναφέρεται και στο Παράρτημα 4.3 της παρούσας), εφόσον αυτά δεν έχουν προκύψει από κακόβουλες ή άστοχες παρεμβάσεις τρίτων.”

Συνεπώς, λόγω του ότι η εγγύηση καλής λειτουργίας του υπόψη συστήματος έχει ήδη λήξει την 18^η.3.2021, δεν τίθεται πλέον ζήτημα ενεργοποίησης οιονδήποτε ρητρών της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης διέπουν τον εντοπισμό και την αποκατάσταση βλαβών / δυσλειτουργιών του υπόψη συστήματος κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας του υπό την προϋπόθεση ότι τα προβλήματα αυτά “δεν έχουν προκύψει από κακόβουλες ή άστοχες παρεμβάσεις τρίτων”, με αποτέλεσμα να προβάλλεται αλυσιτελώς ο ισχυρισμός της αιτούσας ότι ως εκ των ρητρών αυτών “καθ’ όλη τη διάρκεια της περιόδου εγγύησης, ο Ανάδοχος είναι ο μόνος που έχει πρόσβαση τόσο στο παραγωγικό περιβάλλον του έργου όσο και στο DRS, ακριβώς για να μην προκύψουν τέτοιου είδους θέματα”.

Σε κάθε περίπτωση, οι συμβατικές ρήτρες, οι οποίες καθιερώθηκαν με τους προαναφερόμενους όρους του Παραρτήματος 4 παράγραφος 4.2 της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης και οι οποίες διέπουν τον εντοπισμό και την αποκατάσταση βλαβών / δυσλειτουργιών του έτοιμου λογισμικού και των υποσυστημάτων λογισμικού του υπόψη συστήματος κατά την περίοδο πενταετούς συντήρησής του και οι οποίες θέτουν την προϋπόθεση όπως τα προβλήματα αυτά “δεν έχουν προκύψει από κακόβουλες ή άστοχες παρεμβάσεις τρίτων”, αφορούν στην προαναφερόμενη ανάδοχο ένωση εταιρειών της συγκεκριμένης σύμβασης ως οικονομικό φορέα διακριτό από τον προτεινόμενο οικονομικό φορέα («ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.») και όχι στον τελευταίο, ασχέτως του εάν αυτός έχει παράσχει de facto τη διετή εγγύηση καλής λειτουργίας του υπόψη συστήματος και αποτελεί το δυνητικό ανάδοχο της προς σύναψη δημόσιας σύμβασης πενταετούς συντήρησης του εν λόγω συστήματος, το αντικείμενο της οποίας είναι διακριτό σε σχέση με αυτό της κρινόμενης σύμβασης, όπως βεβαιώνει η αιτούσα.

Λαμβανομένου δε υπόψη του προαναφερόμενου σχετικού όρου του Παραρτήματος 4 της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης, βάσει του οποίου: “... Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, εφόσον το επιθυμεί ο ΦΟΡΕΑΣ για τον οποίο προορίζεται το Έργο, να υπογράψει Σύμβαση Συντήρησης, μετά το τέλος της προσφερόμενης από αυτόν Περιόδου Εγγύησης και με τίμημα το κόστος συντήρησης που αναφέρεται στην Προσφορά του”, διαφαίνεται βασιμώς ότι οι επικαλούμενες από την αιτούσα ως άνω

ρήτρες του Παραρτήματος 4 παράγραφος 4.2 της υπ' αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης περί του εντοπισμού και της αποκατάστασης βλαβών / δυσλειτουργιών του έτοιμου λογισμικού και των υποσυστημάτων λογισμικού του υπόψη συστήματος κατά την περίοδο πενταετούς συντήρησής του δεν δύνανται να στοιχειοθετήσουν οιοδήποτε αποκλειστικό δικαίωμα του προτεινόμενου αναδόχου οικονομικού φορέα το οποίο καθιστά απολύτως αναγκαία την ανάθεση της κρινόμενης σύμβασης σε αυτόν και μόνον, καθώς από τα στοιχεία του φακέλου ουδόλως προκύπτει ότι ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας έχει νομίμως υποκαταστήσει την προαναφερόμενη ανάδοχο ένωση εταιριών ως προς τη συγκεκριμένη συμβατική της υποχρέωση ενώπιον της αιτούσας για την παροχή των υπηρεσιών συντήρησης του συστήματος, ώστε να θεωρηθεί ότι έχει λάβει χώρα περίπτωση επιτρεπόμενης τροποποίησης της υπ' αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης κατά την εκτέλεσή της σύμφωνα με τις διατάξεις² του άρθρου 132 παρ. 1 περ. δ' ν. 4412/2016 (πρβλ. και περίπτωση ουσιώδους - μη επιτρεπόμενης τροποποίησης δημόσιας σύμβασης κατά την εκτέλεσή της κατά την έννοια των διατάξεων³ του άρθρου 132 παρ. 4 περ. δ' ν. 4412/2016).⁴

14.4 Όσον αφορά στην εξέταση της συνδρομής της προϋπόθεσης περί της **μη ύπαρξης εύλογης εναλλακτικής λύσης ή υποκατάστατου έναντι της προτεινόμενης προς σύναψη δημόσιας σύμβασης**, η αιτούσα προβάλλει τον ισχυρισμό ότι *“δεν υπάρχει ανταγωνιστικό προϊόν εφόσον αυτό που*

² Οι διατάξεις του άρθρου 132 (άρθρο 72 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) παρ. 1 περ. δ' ν. 4412/2016 έχουν ως εξής: *“1. Οι συμβάσεις και οι συμφωνίες-πλαίσιο μπορούν να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία σύναψης σύμβασης σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις: ... δ) όταν ένας νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο ανατέθηκε αρχικά η σύμβαση από την αναθέτουσα αρχή, συνεπεία: αα) ρητής ρήτηρας αναθεώρησης ή προαίρεσης, σύμφωνης με την περίπτωση α', ββ) ολικής ή μερικής διαδοχής του αρχικού αναδόχου, λόγω εταιρικής αναδιάρθρωσης, περιλαμβανομένων της εξαγοράς, της απορρόφησης, της συγχώνευσης ή καταστάσεων αφερεγγυότητας ιδίως στο πλαίσιο προπρωτευτικών ή πτωχευτικών διαδικασιών, από άλλον οικονομικό φορέα, ο οποίος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που καθορίστηκαν αρχικά, υπό τον όρο ότι η διαδοχή δεν συνεπάγεται άλλες ουσιώδεις τροποποιήσεις της σύμβασης και δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου ή γγ) περίπτωσης που η αναθέτουσα αρχή αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις του κύριου αναδόχου έναντι των υπεργολάβων του και εφόσον η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στις κείμενες διατάξεις, σύμφωνα με το άρθρο 131,”*

³ Οι διατάξεις του άρθρου 132 (άρθρο 72 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) παρ. 4 περ. δ' ν. 4412/2016 έχουν ως εξής: *“4. Η τροποποίηση σύμβασης ή συμφωνίας-πλαίσιο κατά τη διάρκεια της θεωρείται ουσιώδης κατά την έννοια της περίπτωσης ε' της παρ. 1, εφόσον καθιστά τη σύμβαση ή τη συμφωνία-πλαίσιο ουσιαστικά διαφορετική, ως προς τον χαρακτήρα, από την αρχικώς συναφθείσα. Σε κάθε περίπτωση, με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2, μία τροποποίηση θεωρείται ουσιώδης όταν πληροί μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: ... δ) όταν νέος ανάδοχος υποκαθιστά εκείνον στον οποίο είχε ανατεθεί αρχικώς η σύμβαση σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1.”*

⁴ Πρβλ. Απόφαση Συμ. 2/2018 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ανηρτημένη στην ιστοσελίδα της, στην οποία αναφέρεται ότι, μολονότι δεν τίθεται θέμα ευθείας εφαρμογής του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, με ρητή μεταβατική διάταξη του ίδιου νόμου, για δημόσιες συμβάσεις οι οποίες συνήφθησαν πριν την από 8.8.2016 έναρξη εφαρμογής των διατάξεων του ν. 4412/2016 (όπως συμβαίνει στην υπό κρίση περίπτωση) *«[...] δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί και να ληφθεί υπόψη ως ερμηνευτικό εργαλείο της βούλησης του ενωσιακού και εθνικού νομοθέτη ως προς την εκτίμηση και τον προσδιορισμό στοιχείων και προϋποθέσεων υπό τις οποίες θεωρείται από τον τελευταίο επιτρεπτή η διαδικασία τροποποίησης δημόσιας σύμβασης. Η εξαγωγή τέτοιων συμπερασμάτων από τη σχετική ρύθμιση της Οδηγίας [άρθρο 72 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ που ενσωματώθηκε με το άρθρο 132 του ν.4412/2016] ενέχει ιδιαίτερη ερμηνευτική βαρύτητα, ενόψει του γεγονότος ότι ο ενωσιακός νομοθέτης το πρώτον ρυθμίζει σε σχετική οδηγία (εν κενώ) το ζήτημα της τροποποίησης δημοσίας συμβάσεως. [...] Παρά το γεγονός ότι δεν τυγχάνει ευθείας εφαρμογής λόγω ρητής μεταβατικής διάταξης διαχρονικού δικαίου, εντούτοις, μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο, κατά την ερμηνεία του άρθρου της Διακήρυξης περί την τροποποίηση της σύμβασης, ιδίως ως προς το ουσιώδες ή μη της μεταβολής των όρων αυτής».*

αναπτύχθηκε [εννοείται το πληροφοριακό σύστημα Μητρώου Πολιτών] είναι μοναδικό, επομένως δεν υφίσταται ανταγωνισμός με αντίστοιχα προϊόντα” και τούτο δε ενόψει του ότι το λογισμικό (πηγαίος κώδικας και βάσεις δεδομένων) του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος αναπτύχθηκαν από την εταιρεία «ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.» εξαρχής “on demand, σύμφωνα με τις επιμέρους απαιτήσεις του Υπουργείου Εσωτερικών” κατά τους όρους της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης.

14.5 Όσον αφορά στην εξέταση της συνδρομής της προϋπόθεσης περί του **ότι η προτεινόμενη απουσία ανταγωνισμού κατά τη σύναψη της κρινόμενης δημόσιας σύμβασης δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της**, ο οποίος δημιουργήθηκε από την αιτούσα με σκοπό τη μελλοντική ανάθεση δημόσιας σύμβασης επέκτασης - υποστήριξης του υπόψη πληροφοριακού συστήματος στον προτεινόμενο οικονομικό φορέα, επισημαίνονται τα εξής:

Σύμφωνα με το σχετικό συμβατικό όρο του άρθρου 10 (*Εγγυήσεις Καλής Λειτουργίας*) της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης υλοποίησης του υπόψη πληροφοριακού συστήματος προβλεπόταν, μεταξύ άλλων, ότι “ο ανάδοχος παρέχει προς τον Κύριο του έργου εγγύηση καλής λειτουργίας για τον εξοπλισμό και το λογισμικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα 4. Η εγγύηση καλής λειτουργίας παρέχεται ΔΩΡΕΑΝ από τον ανάδοχο για δύο (2) έτη από την έναρξη της Περιόδου Εγγύησης / Συντήρησης (ΠΕΣ).”, ενώ σύμφωνα με το σχετικό συμβατικό όρο του Παραρτήματος 4 της ίδιας ως άνω σύμβασης προβλεπόταν, μεταξύ άλλων, ότι “μετά την Οριστική Παραλαβή του Έργου, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υπογράψει με το Φορέα για τον οποίο προορίζεται το Έργο Σύμβαση Εγγύησης για την προσφερόμενη από αυτόν Περίοδο Εγγύησης”, η οποία είχε ορισθεί σε “δύο έτη από την παραλαβή της Φάσης 9: Δοκιμαστική Παραγωγική Λειτουργία”.

Συνεπώς, με βάση τους ως άνω συμβατικούς όρους της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης και έχοντας υπόψη τα σχετικώς διαλαμβανόμενα στο από 18.3.2021 συμπληρωματικό e-mail της αιτούσας: “το ως άνω έργο παρελήφθη οριστικά την 18-3-2019 με την υπ’ αριθ. πρωτ. ΚτΠ Α.Ε. 4364/18-3-2019 απόφαση οριστικής παραλαβής ... και τελεί σε καθεστώς εγγύησης ως τις 18-3-2021”, καθιερώθηκε υποχρέωση της αιτούσας αναθέτουσας αρχής όπως υπογράψει με την ανάδοχο ένωση εταιρειών σύμβαση δωρεάν παροχής διετούς εγγύησης καλής λειτουργίας του υπόψη συστήματος αρχομένης μετά την οριστική παραλαβή του τελευταίου την 18^η.3.2019.

Αντ’ αυτού, και όπως βεβαιώνει η αιτούσα με το από 18.3.2021 συμπληρωματικό της e-mail, η διετής δωρεάν εγγύηση καλής λειτουργίας του υπόψη συστήματος παρασχέθηκε de facto από τον προτεινόμενο ανάδοχο της κρινόμενης σύμβασης χωρίς να “υπογραφεί η προβλεπόμενη στο Παράρτημα 4 της αρ. πρωτ. ΚτΠ Α.Ε. 1223/27-5-2015 Σύμβασης, Σύμβαση Εγγύησης μεταξύ της Αναδόχου Ένωσης Εταιρειών και του Υπουργείου Εσωτερικών”, ενώ “καθόλη τη διάρκεια της περιόδου εγγύησης το μέλος της Ένωσης ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε. παρείχε πλήρη και αποκλειστική υποστήριξη των εφαρμογών του Πληροφοριακού συστήματος μέσω της λειτουργίας Help Desk 2^{ου} επιπέδου προς τους Διαχειριστές του ΥΠΕΣ, ενώ προχώρησε σε προσθήκες, τροποποιήσεις και προσαρμογές των υποσυστημάτων όποτε και εάν αυτές προέκυπταν, καθ’ υπόδειξή μας.”

Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε, δεν προκύπτουν στοιχεία του φακέλου, μολονότι ζητήθηκαν από την Αρχή, τα οποία να υποδεικνύουν ότι ο προτεινόμενος ανάδοχος της κρινόμενης σύμβασης (“ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.”) έχει παράσχει τις υπόψη υπηρεσίες διετούς εγγύησης καλής λειτουργίας του υπόψη συστήματος κατόπιν νόμιμης υποκατάστασης της αναδόχου της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης ένωσης εταιρειών ως προς τη συγκεκριμένη συμβατική της υποχρέωση ενώπιον της αιτούσας αναθέτουσας αρχής, ώστε να θεωρηθεί ότι συντρέχει περίπτωση

επιτρεπόμενης τροποποίησης της συγκεκριμένης σύμβασης κατά την εκτέλεσή της σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 132 παρ. 1 περ. δ' ν. 4412/2016.

Ως απόρροια δε της συγκεκριμένης de facto κατάστασης κατά την παροχή της εγγύησης καλής λειτουργίας του προς επέκταση – υποστήριξη πληροφοριακού συστήματος, η εταιρεία “ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ Α.Ε.”, η οποία αποτελεί τον προτεινόμενο ανάδοχο της κρινόμενης σύμβασης, έχει καταστεί, κατά παράλειψη συμμόρφωσης της αιτούσας με τον προαναφερόμενο βασικό όρο του Παραρτήματος 4 της υπ’ αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης, η μόνη που “μπορεί να επιφέρει αλλαγές μέσω διορθώσεων και τροποποιήσεων” στο λογισμικό του προς επέκταση - υποστήριξη πληροφοριακού συστήματος καθόλη την περίοδο της διετούς εγγύησης καλής λειτουργίας αυτού και “μέχρι τον Μάρτιο του 2021”, γεγονός το οποίο συνιστά, κατά την αιτούσα, πρωτεύοντα τεχνικό λόγο ο οποίος επιβάλλει την ανάθεση της κρινόμενης σύμβασης στην εν λόγω εταιρεία, δεδομένου του ότι, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της αιτούσας, “οι νέες υπηρεσίες επέκτασης και υποστήριξης”, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο της κρινόμενης σύμβασης, “θα πρέπει να παρέχονται σε πλήρη ακολουθία, πάνω στον κώδικα που έχει ήδη αναπτυχθεί, και πάνω στις όποιες τροποποιήσεις και παραμετροποιήσεις αυτού προκύπτουν προκειμένου να επιλυθούν προβλήματα που παρουσιάζονται στην περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας.”

Ενόψει των ανωτέρω, και έχοντας υπόψη ότι ο έλεγχος που διενεργεί η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. στο πλαίσιο της παροχής της κατ’ άρθρο 2 παρ. 2 γ’ υποπερ. δδ’ του ν. 4013/2011, ως ισχύει, σύμφωνης γνώμης της επί αιτημάτων αναθετουσών αρχών για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων κατόπιν διαπραγμάτευσης αποβλέπει στη διαπίστωση της αντικειμενικής κατά το νόμο συνδρομής των επικαλούμενων διατάξεων, χωρίς να ενδιαφέρει η υποκειμενική στάση και συμπεριφορά των αρμοδίων οργάνων της αιτούσας αναθέτουσας αρχής, εάν δηλαδή τα όργανα αυτά είχαν πρόθεση καταστρατήγησης των οικείων διατάξεων/συμβατικών όρων ή εάν η παραβίαση αυτών οφείλεται σε παρερμηνεία, έστω και συγγνωστή, ως προς την έννοια των εφαρμοστέων διατάξεων (πρβλ. αποφάσεις 274^Α/2015, 229/2015, 549/2013 της Αρχής), διαφαίνεται ότι η προτεινόμενη απουσία ανταγωνισμού κατά τη σύναψη της κρινόμενης δημόσιας σύμβασης δύναται να θεωρηθεί ότι είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της, ο οποίος δημιουργήθηκε συνεπεία παράλειψης συμμόρφωσης της αιτούσας προς τον ως άνω ουσιώδη όρο της αριθμ. 1223/27.5.2015 σύμβασης περί της ανάθεσης της σύμβασης παροχής των υπηρεσιών εγγύησης καλής λειτουργίας του προς επέκταση - υποστήριξη πληροφοριακού συστήματος.

15. Σε κάθε περίπτωση, πλην των λοιπών προπαρατιθέμενων στη νομική εκτίμηση της παρούσας Γνώμης σκέψεων ως προς τους επί μέρους προβαλλόμενους λόγους και ισχυρισμούς της αναθέτουσας αρχής, κρίσιμο στοιχείο κατά την κρίση του εξεταζόμενου αιτήματος αποτελεί το γεγονός ότι η αιτούσα αναθέτουσα αρχή δεν έχει διενεργήσει κάποια έρευνα αγοράς προκειμένου να προβεί στην αναγκαία επαρκή στάθμιση των τεχνικο-οικονομικών παραμέτρων της κρινόμενης σύμβασης, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα υπό παρ. 14.2 της παρούσας, ώστε, εν συνεχεία, με πλήρη και ειδική αιτιολογία να θεωρήσει τον προτεινόμενο οικονομικό φορέα ως το μόνο ικανό να της παράσχει τις προς ανάθεση υπηρεσίες. Ως εκ τούτου, δεν τεκμηριώνεται με βάση τα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου ότι ο προτεινόμενος ανάδοχος οικονομικός φορέας είναι ο μόνος ικανός σε επίπεδο τουλάχιστον Ευρωπαϊκής Ένωσης να παράσχει τις υπόψη υπηρεσίες στην αιτούσα, σύμφωνα και με την ανωτέρω παρατιθέμενη νομολογία (υπό παρ. 13 της παρούσας) εν σχέσει προς τη συνδρομή της επικαλούμενης νομικής βάσης του υπόψη αιτήματος.

IV. Συμπέρασμα

16. Ενόψει των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, η Αρχή ομόφωνα, ασκούσα την κατά το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 αρμοδιότητά της, δεν παρέχει τη σύμφωνη γνώμη της επί του εξεταζομένου αιτήματος του Υπουργείου Εσωτερικών προκειμένου να προβεί σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών προγραμματισμού λογισμικού εφαρμογών για την επέκταση – υποστήριξη του πληροφοριακού συστήματος Μητρώου Πολιτών, εκτιμώμενης αξίας 400.000€ χωρίς ΦΠΑ, με προβλεπόμενη χρονική διάρκεια σύμβασης 12 μηνών από την υπογραφή της, κατά ρητή επίκληση των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. ββ' του ν. 4412/2016 (απουσία ανταγωνισμού επί τη βάση της ύπαρξης τεχνικών λόγων μοναδικότητας του προτεινόμενου παρόχου), λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 8 Απριλίου 2021

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Μιχαήλ Εκατομμάτης